

Kmetijski list

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:

celoletno	Din 20—
pololetno	Din 10—
četrtletno	Din 5—
posamezna številka	Din 1—

**Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

mail oglasi do 9 petih vrst	à Din 1—50
večji inserati od 10 petih vrst naprej	à Din 2—
notice, izjave, poslano, reklame petih vrst	à Din 3—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonom“.

Napredni blok.

Z verno se vodi zopet propaganda za ustvaritev naprednega bloka. In kakor pravijo demokratiški listi ima ta propaganda tudi uspeh. Tako zlasti na Stajerskem, kjer da so se naši tovariši iz Središča brezpogojno izrekli za napredni blok. Zaradi tega smatramo za svojo dolžnost, da mirno in stvarno razložimo svoje mnenje, pa čeprav so ostala naša, nad vse stvarna predvolilna razmotrivanja o naprednem bloku brez odgovora.

Desetletja stara delitev političnega boja v Sloveniji na dve fronti, na klerikalno in liberalno, zagrizenost strankarskega boja, dostikrat naravnost ogaben način borbe s strani SLS in njena hujskaška, celo anarhikalna agitacija, vse to je povzročilo, da se je nasprotje do SLS razvilo v pravo sovraštvo. Zato popolnoma razumemo, da bi nekateri storili vse, da bi bila vržena SLS in da bi klerikalci izgubili vodstvo v narodu. In iz te želje se je porodila misel o naprednem bloku, katero je zlasti podkrepil rezultat zadnjih volitev, ko je dobila SLS proti posameznim strankam tako ogromno nadmoč, da bi ji mogle trenutno vse nasprotne stranke le združeno resno nasprotovati.

To je idealno jedro naprednega bloka in samo na to se hočemo ozirati, ker so vse druge strankarske špekulacije, ki se skrivajo za naprednim blokom, tako nelep izbriljanje napredne misli, da se ž njimi, vsaj zaenkrat sploh nečemo pečati.

Kot kmetijska stranka, ki nosi glavno pezo vsega protiklerikalnega boja, smo seveda popolnoma za to, da bo SLS poteptana. In zato bi naravno pozdravili vsako misel, ki more pospešiti poraz SLS. Prepričani pa smo, da napredni blok, kljub svojemu lepemu imenu, ni v stanju, da bi vrgel SLS ob tla, temveč tudi v najboljšem slučaju ne more dati drugega, ko da obvaruje naprednjakom častno manjšino.

Kajti glavna napaka naprednega bloka je, da je samo negativen. Njegov cilj je samo to, da vrže SLS, kaj pa naj postane potem, če bi se to zgodilo, to nujno vprašanje pa pušči nedotaknjeno. Zato more imeti napredni blok agitatorično silo le pri že odločenih naprednjakih, ki smatrajo napredno misel kot svojo stvar. Kako pa naj učinkuje napredni blok pri onih, ki napredne misli sploh ne poznajo, ali pa so ji naravnost nasprotni, ki tvorijo večino volilcev v Sloveniji?

Napredni blok bi mogel zato v volilnem boju biti zmogovit le, če bi postavil nasproti pozitivnim geslom SLS, enako, oziroma še bolj pozitivna gesla. Da je temu tako, je dokazal ravno končani volilni boj. SLS je vendar zmagala v prvi vrsti vsled svojega avtonomističnega gesla in v drugi vrsti šele vsled svojega verskega stališča.

Zato povdarjamo. Le idejno pozitiven napredni blok pomeni aktivno pridobitev v volilnem boju. Samo negativen napredni blok pa bo le olajšal SLS boj, ker ji bo boj »z liberalci« med narodom omogočil, da razvije vse prednosti svojega verskega stališča.

Pa tudi z aritmetičnega stališča ne pomeni napredni blok one rešitve, ki jo nekateri pričakujejo. Če bi se združile tudi vse napredne stranke v en blok in če bi jim bilo dano, da bi združene v bloku ohranile vse svoje postojanke, kar pa je zelo malo verjetno, potem vendar SLS še dolgo ne

bi bila iztrgana večina v narodu in 20 mandatov bi bilo SLS še vedno sigurnih. To pa je popolnoma zadosti, da uveljavi SLS vse svoje namene in da svoje pozicije še bolj utrdi.

Ne vidimo v naprednem bloku onega čudeža, o katerem nekateri sanjajo in zato se ne moremo zanj ogrevati, dasi smatramo za svojo važno nalogo, da iztrgamo SLS večino v narodu.

Napredni blok pa moramo še presojati z drugega stališča in ne na koncu.

Mi smo popolnoma v službi kmetijske misli in naša glavna naloga je, da uveljavimo kmetijsko misel, da priborimo podeželskemu ljudstvu vlado v državi. Zvesti tej svoji prvi nalogi pa presojamo vse stranke le s tega stališča, v kolikor one ovirajo uresničitev kmetijske vlade. Z drugimi besedami: Mi nismo nastali zato, da se borimo le proti klerikalcem, temveč mi smo nastali zato, da zmagamo kmetijsko misel. In ker je predpogoj zmage kmetijske misli, da se kmetijsko ljudstvo v vsakem oziru osamosvoji, to osamosvojitve pa najbolj ovira SLS, v taboru katere je največ podeželskega ljudstva, zato vodimo proti SLS glavni boj in samo zaradi tega. In odkrito bodi povedano, da nam je v marsičem demokratiška stranka bolj nasprotna ko SLS, ki je vsaj včasih imela dokaj smisla za politiko v kmetijskem duhu. Žalibože so to tempi passati.

Ker smo, da povdarimo še enkrat, popolnoma v službi kmetijske misli, zato je popolnoma izključeno, da bi zaradi trenutnega in skrajno dvomljivega uspeha naprednega bloka le količkaj popustili v svojem načelnem stališču.

Nikdar in nikoli ne bomo diskreditirali kmetijske misli in ne samo zaradi nje same, temveč tudi zaradi prave napredne misli. Kajti moč SLS more zlomiti samo kmetijsko misel, ker je bolj pozitivna od vseh klerikalnih gesel.

In to trdimo z vso odločnostjo, pa čeprav smo doživeli pri volitvah poraz. Toda nismo tako slabi, da ne bi mogli priznati tudi najtežjega poraza in zato vztrajamo, kljub vsem praznim očitkom bahavosti, kljub vsem prorokbam našega popolnega propada, pri kmetijski misli, zato smo njeni neomahljivi borci.

Politika je ko sreča opoteča in negotova. Nič zato, če ima danes SLS skoraj popolno moč, nič zato, če ji je ogromna večina naroda izrekla svoje zaupanje! Na napačnem temelju je zgrajena SLS in zato ne bo mogla uresničiti tega, kar je narodu obljubljala in kar je narod pričakoval od nje. Danes, ko ima vso moč, mora z delom, z uspehi dokazati, da je naša trditve napačna in da so njeni temelji pravi. Mirne vesti pričakujemo njenega dokaza, ker vemo, da pride pač čas, ko bo od vseh tujih vplivov osamosvojeno podeželsko ljudstvo zagrabilo vladno moč v svoje roke, kakor se je to zgodilo na Bolgarskem.

Samo kmetijska misel more zmagati nad SLS in zato bomo slejkoprej prvi v boju proti SLS.

Vsem tistim pa, ki pričakujejo rešitev od ustanovitve naprednega bloka, pa svetujemo: Idite v narod, nosite mu pozitivne misli, pridobivajte ga z delom in SLS bo izgubila na pristajih. Vsak naj se na svoj način bori proti SLS, vsak naj stori v svojem krogu svojo dolžnost, skratka, marsiirajmo ločeno ter udarjajmo skupno! Le v tem je rešitev!

Ker niso samostojni v vladi.

»Slov. Gospodar« bridko tožl, ker zahteva letos vojaška uprava, da pripeljejo kmetje vozove, živino in vprego v gotove kraje, kjer se bo vse klasificiralo. Najhujše pri stvari pa je to, da se je lani vršilo n. pr. v mariborskem okraju klasificiranje v vsaki župniji, dočim letos le v šestih krajih. In še slabše ko v mariborskem okraju, je v drugih.

Lani se je vojaška oblast ozirala na potrebe kmetijskega ljudstva, ker so bili lani v vladi tudi ti preklicani samostojneži, ki so skrbeli za ljudstvo.

Letos pa se vojaška oblast ne ozira na potrebe kmetijskega ljudstva, ker so letos na vrhu naši klerikalci, ki skrbijo le za sebe ne pa za ljudstvo.

Pa je vendar bilo v marsičem dobro, da je bila SKS na vrhu.

O združnem nadzorstvu in pouku.

»Ne veliko, toda temeljito!«

Z ozirom na izvrstni članek »Snujmo zadruge!« v »Kmetijskem listu« in z ozirom na uvodno geslo, povdarjam tudi jaz, da bi potrebovali na Slovenskem še nekaj pridobitnih in gospodarskih združ. Tu in tam n. pr. še kakšno posojilnico, produktivno ali obrtno združno. V sedanjih časih, ko je vinska kupčija slaba bi bile na mestu vinarske zadruge, ki bi malim vinogradarjem v skupnih kletih shranjevale vino in ga tudi lažje vnovčile ko pa posamezniki. Tudi se ne bi v skupni kleti shranjeno vino tako hitro popilo, kakor se sedaj dostikrat zgodi.

Toda o tem, kakšne zadruge naj se še osnujejo, o tem se nisem namenil pisati, vsaj se je o tem g. T.—k v svojem spisu že krepko izrazil. Povdarjam le, da je treba že obstoječe zadruge, denarne ko pridobitne, temeljito nadzorovati, da bodo uspešno delovale in da ne bo nobena v škodo ljudstva in da ne bi slovensko kmetijsko združništvo izgubilo svojega dobrega glasu.

Združništvo je bilo do leta 1903 brez obveznega nadzorstva. Do takrat je veljal v tej zadevi le združni zakon iz leta 1873, ki je le deloma predpisoval nadzorstvo. Zadruge so imele namreč poleg načelstva, ki je vodilo združno, še domače nadzorstvo, dostikrat pa so bile tudi brez njega. Obveznega nadzorstva torej ni bilo. Vendar pa so bili domači nadzorniki, če jih je zdruška imela, po zakonu dolžni, da se brigajo za poslovanje svoje zadruge. Po zakonu iz leta 1903 pa so prevzelo obvezno nadzorstvo nad združne zveze pri njih včlanjenih združnih. Te zveze so dolžne, da pregledajo poslovanje svojih članic vsaj enkrat tekom dveh let. Če ni zadruška včlanjena pri nobeni zvezi, potem oskrbi deželno (okrajno) sodišče, da jo v njegovem imenu nadzoruje za ta posebi sposobna oseba. Ogronna večina združ pa je danes včlanjena v eni od obstoječih združnih zvez, katerih imamo v vsej Sloveniji šest in sicer: Dve v Ljubljani, od katerih je najmočnejša Zadrzna zveza in pa zlasti v zadnjem času lepo delujoča Zveza slovenskih združ. Celjani so ponosni na svojo »Zadržno Zvezu«, ki bo

letos praznovala svojo 40 letnico. V Gorici in Trstu imajo »Zadržna Zvezu«, v Celovcu pa »Zvezu koroških združ«.

Dolžnost vseh teh zvez je, da nadzorujejo svoje zadruge in da jih uče. To zahteva od njih sicer mnogo truda in denarja, pa je neobhodno potrebno in tudi koristno. V to svrhu dobe zveze tudi od vlade nekaj podpore, ki pa je nezadostna.

Zaradi tega je želeli, da bi se domači nadzorniki dobro izvežbali in da bi v večji meri nadzorovali zadruge. Janes so namreč domači nadzorniki dostikrat le nadzorniki na papirju.

Za pouk v slovenskem združništvu se je dosedaj precej storilo. Tako izdaja ljubljanska »Zadržna zveza« strokovno glasilo »Narodni gospodar«, ki izhaja mesečno in ki prinaša lepe prispevke. Enako je s celjsko »Zadržno zvezo«, ki sicer le redko izide, ki pa takrat prinese zelo lepo in koristno berilo. V Gorici pa izdaja tamošnja »Zadržna zveza«, »Gospodarski list«. Poleg tega podpirajo zveze razne tečaje in »Zadržna zveza« je znatno podprla združni tečaj na ljubljanski trgovski šoli.

Z navodil v združništvu, osobito v posojilništvu nismo na slabem. V tej stvari je izdal že pred vojno Premru, ki je bil duša lepega goriškega združništva, navodilo o posojilničnem knjigovodstvu. G. Merkun iz Homca izdaja združne knjiznice, od katerih je izšel prvi splošni, ki lepo razpravlja o posojilništvu. Pisec teh vrst je izdal že leta 1893 navodilo o poslovanju in ustanavljanju posojilnic. Potem je več let urejal mesečnik »Slovenska zadruga« L. 1907 je izdal knjigo »Slovenski posojilničar« in lani isto knjigo v novem natisu pod naslovom »Jugoslovenski posojilničar«.

Od te knjige ima on še nekaj iztisov. Da bi se pouk o tej važni stvari čim bolj razširil, ponuja pisec knjige, kot njen založnik knjigo po znižani cenil in sicer za posojilnice po 15 dinarjev (mesto 20), za navadne zadruge pa po 20 dinarjev.

Ivan Lapajne, ravnatelj Okrajne posojilnice v Krškem.

Neumnost kot argument.

Lažnive in pretirane predvolilne obljube so spravile klerikalce v težko zadrego. Na vsakem njihovem shodu, pa čeprav imajo nanj dostop le najzanesljivejši, se hrupno oglašajo volilci in zahtevajo odgovor, kdaj da bodo že uresničene klerikalne obljube. In v zadregi morajo priznavati klerikalni voditelji kar po vrsti, da je do uresničitve njihovih obljub še daleč, skratka, da ne morejo dati volilcem tega, kar so svojčas obljubljali.

In zaradi tega se, naravno, maje po deželi zaupanje v SLS, zato si ne upa SLS vstopiti v vlado, pa čeprav večina njenih voditeljev zelo hrepeni po vladnih jasljih in zato odseva iz vseh klerikalnih listov neka velikanska zadrega, ki je dosegla višek v članku »Slov. Gospodarja«, ki se glasi: »Kaj bo z draginjco«.

Poleg avtonomije in prenestitve naših fantov iz Macedonije v Slove-

nijo, je bilo pač glavno volilno geslo klerikalcev, da bodo odpravili draginjco, da bo moka zopet po 5 kron, sladkor po 30 kron, ko takrat, ko je bil na vladi dr. Korošec. Pa namesto da bi se ta lepa prorokovanja uresničila, opažamo s strahom, kako draginja neprestano raste in sicer ravno po zmagi SLS najbolj. Ni čuda, da se zato volilci SLS, ki težko občutijo rastočo draginjco, vprašujejo, kako to da raste draginja, ko pa je zmagala SLS, ki je obljubljala, da bo vse naše gospodarsko in politično življenje izboljšala. Tako glasno pa je postalo to vprašanje, da je smatral »Slov. Gospodar« za potrebno, da nanj odgovori in tako smo prišli do omenjenega famoznega članka, ki bi z vso pravico tudi nosil naslov: Neumnost kot argument.

Zakaj na neumnost volilcev, drugače se ne moremo izraziti, je zidan ves članek.

»Slov. Gospodar« pravi: Da je naše sedanje gospodarsko stanje tako slabo, tega so krive le prejšnje vlade, z edino izjemo seveda onih, v katerih je sedel dr. Korošec. Da je temu tudi v resnici tako, pa dokazuje to, ker je bilo tedaj, ko je bil dr. Korošec na vladi, vse cenejše. Vse se bo pa izboljšalo, kakor hitro bo sklenjen sporazum med Srbi in Hrvati (pravilneje med vlado in revizionističnim blokom, op. ured.), kakor se je to že videlo ravno te dni, ko se je naša valuta že samo vsled razgovorov o bližnjem sporazumu takoj zboljšala. To so v glavnem čenče »Slov. Gospodarja«, ki si menda hoče na vsak način priboriti ne samo prvenstvo v posovanju, temveč tudi v neumnosti. Pa si oglejmo trditve »Slov. Gospodarja« malo po bližje.

Kakor v vseh povojnih državah, ki še nimajo urejenih razmer, tako je tudi padala v naši državi valuta neprestano. Edino finančni minister Kosta Stojanović je znal zadržati trenutno padec dinarja in še to le vsled fiktivnega bogastva naše žetve, ki da je vredna 30 milijard. Če bi torej hoteli presojeti zmoglost državnikov po stanju valute, potem bi morali dati prvenstvo na vsak način pokojnemu Stojanoviću, ki pa je bil — d e m o k r a t. Če pa ne bi šli tako daleč in bi sodili zmoglost državnika po dnevnih cenah blaga v Sloveniji — potem bi pač morali vsi volilci voliti dr. Susteršiča, kajti ob enem s padcem naše valute je izgubil tudi on. Brez vsega dvoma je, da je bilo v Sloveniji tedaj, ko je vladal dr. Susteršič vse najcenejše. Mislimo, da smo dovedli »Gospodarjev« argument do absurdnosti, kajti drugače bi moral »Gospodar« priznati, da bi moral vsakdo, ki hoče manjšo draginjco, voliti edino demokrate ali pa Susteršiča.

In sedaj k drugemu argumentu, ki je še bolj šepav ko prvi. »Vsega so krive samo prejšnje vlade.« — Sijajno! Samo žalostna resnica je to, da bi prav isto z enako pravico mogle reči vse druge vlade. In skoraj gotovo, da celo še z večjo pravico. Naj vendar pove »Slov. Gospodar«, kdo pa je povrnil one dolžne in one franke, za katere je oškodoval državo dr. Korošec. Kdo pa je plačal one milijone dinarjev za Koroščeve modrčke? Ali misli »Slov. Gospodar«, da se je s takim gospodarstvom popravila naša valuta? Treba je samo površno pogledati delo onih vlad, v katerih je sodeloval dr. Korošec, pa bomo skoraj videli, da je naša valuta morala padati, pa naj bo Jugoslavija po svojih naravnih bogastvih še tako bogata. Milljarde vojnega plena so napravile! Milijoni in milijoni so se zavrgli na Koroškem. Ogromne količine nepotrebnega blaga se je uvažalo iz tujine, izvoz poljedelskih pridelkov pa je bil prepovedan. Na las smo bili podobni onemu gospodarju, ki vedno le kupuje, ki pa ne skrbi za nobene dohodke in katerega zato neusmiljeno čaka — bankerot. In to žalostno resnico smo morali občutiti tudi mi in šele pokoroščeve vlade so dovolile izvoz živine in s tem storile prvi korak za izboljšanje naše trgovske bilance, ki je predpogoj dvigala valute.

V letih 1918 do 1920 so se polagali temelji naše države in tedaj je bil dr. Korošec na višku svoje moči, zato pa je tudi odgovoren za vse posledice napačnega polaganja temelja in zato je izgovor, da je bilo pod Korošcem bolje — prazen.

In potem še tretji argument »Slovenskega Gospodarja«, da se bo valuta takoj zboljšala, samo, če bo došen sporazum med Srbi in Hrvati,

Agitirajte za „Kmetijski list“.

če pride do ureditve naših notranje političnih razmer. Prav radi priznamo, da ima ta argument »Slov. Gospodarja« nekaj za seboj. Veljavna denarja se presoja tudi po urejenosti notranjih razmer države in v toliko ima »Slov. Gospodar« prav. Toda le v toliko.

Naj pa ne bo »Slov. Gospodar« na ta košček resnice, ki jo je nehoti povedal, ponosen, kajti ravno v tej resnici je zapopaden tudi eden glavnih grehov SLS. Če je namreč v interesu dviga valute in s tem zmanjšanja draginje, da pridemo do sporazuma, potem je pač sveta dolžnost nas vseh, da storimo vse, kar je v naši moči, da bo sporazum čimprej dosežen. Kako pa je delala SLS za sporazum? Ali je bila v državi stranka, ki je tako prostaško hujšala proti Srbom kakor ravno SLS? Na čelu vseh hujšakačev je bila v Sloveniji SLS in s tem je bistveno pripomogla, da nas tuji svet ni čislal in da je zato padla vrednost našega denarja!

Svoje močrosti je zabelil »Slov. Gospodar« z ignorantsko trditvijo, da je takoj narasel naš denar, ko se je pričelo govoriti o skorajšnjem sporazumu. Da ne bo »Slov. Gospodar« v prihodnjic zagrešil slično neumnost, mu svetujemo, da si samo enkrat prebere poročila o poteku kupčij na zagrebški borzi in spoznal bo

tedaj, da se je naša valuta popravila edinele vsled večjega izvoza, ki ga forsira proti volji naših klerikalcev finančni minister Stojadinović. Naj vendar ne misli »Slov. Gospodar«, da so finančniki tako slabo informirani ko on, da ne bi znali, da je sporazum, definitivno in voliven sporazum še daleč in da vrednost denarja še dolgo ne odvisi od Radiča ali od Korošca, ki sicer mnogo govori, pa nič ne delata, namreč resnega produktivnega dela.

Vsa izvajanja »Slov. Gospodarja« so tako ignorantska in pri tem nesramno zavedno ignorantska, da jih more uporabiti le tisti, ki računa na neumnost ljudi. In »Slov. Gospodar« računa na neumnost svojih bralcev, ker njemu je neumnost in nezavednost argument.

Toda tudi v tem oziru je račun »Slov. Gospodarja« napačen. Če bi ljudje živeli dobro kakor nekdanj, potem bi pač prenesli tudi »Gospodarjeve« čenče in laži. Danes pa žive ljudje vedno slabše in vedno težje in danes plačajo vsako neumnost z denarjem. Zato pa bodo tudi kmalu spoznali, kam jih vede »Slov. Gospodar« in prav kmalu se bodo napovedali delati in trpeti zaradi »Gospodarjevih« neumnosti.

Bilo je nekoč, da je bila neumnost argument — toda ti časi so prešli.

Vojaški oblasti.

Nemogoča je dobra vojska, če niso vojak zadovoljni, če nimajo niti tega, kar jim po vsej pravici in po vseh zakonih gre.

Žalostna resnica pa je, da pri nas vojak nimajo vsega tega, kar bi morali imeti, do čegar jih upravičuje zakon.

Iz raznih garnizij države prihajajo pritožbe, da je hrana naših vojakov nezadostna, da ne dobe niti dobre juhe in niti dovoljno pečene kruha. Nikakor ni za misliti, da bi bile vse te pritožbe neutemeljene. Veliko število obolelih vojakov, njih upadki obrzi govore dovolj prepričevalno in kriče naravnost po odpomoci.

Toda ne samo hrana, nezadostna je tudi obleka vojakov. Raztrgane vojake je videti tudi po glavnih ulicah prvih mest in to tudi v najhujši zimi. Da raztrgana uniforma ne more dati vojaku navdušenja, ki ga tako zelo rabi, je jasno.

Z nezadostno obleko in nezadostno hranom pa še niso izčrpane težave, ki jih mora prenašati naš vojak. V dostih krajih se ne ravna z našim vojakom tako, kakor bi bilo želeli. Vsa čast višjim srbskim oficirjem, ki so čestokrat pravi očetje svojih vojakov. Toda podčastniki in žalbni, čisto tudi prečanski oficirji pa niso na višku svojih dolžnosti. Kaj je treba očitati našim fantom, da so »švabi«, ko je za nje ta psovka ravno tako žaljiva ko za Srbe. Kako se more ravnati z njimi kot z manjvredni-

mi, ko pa imajo prav take dolžnosti ko vsi drugi!

Posebno pozornost pa je bilo treba posvetiti onim, ki služijo ob divji albanski meji, ki niso izpostavljeni le napadom sovražnika, temveč še bolj nevarnim napadom malarije. Ravno v zdravstvenih ozirih pa je za naše fante preskrbljeno najslabše.

Zato polagamo vojaški oblasti prav resno na srce, da poskrbi, da bodo naši fantje zadovoljni, ker povdarjamo še enkrat, le zadovoljen vojak, more biti dober vojak.

Vojaška oblast pa bi morala vršiti še eno dolžnost in z veseljem ugotavljamo, da se je ta ponekod tudi pričela izvrševati. Vojaku je treba dati tudi duševne hrane, treba mu je dati plemenitega, toda osvetoživega razvedrila. Vojašnica, ki zbira cvet mladih fantov, ne sme biti mrtva hiša, temveč hiša življenja.

Pa končno bi pripomnili še nekaj. Moramo priznati, da so dostikrat pritožbe vojakov pretirane. Toda to bi morala vojaška oblast javnosti naznaniti, da se ne ustvarja po nepotrebnem slabe krvi.

Hočemo mir in zato smo v sedanjih časih za vojako. Ker pa stane to ogromno denarja, hočemu tudi, da je vojska dobra. Nikdar pa ne bo vojska dobra, če ne bodo vojak zadovoljni. To je svetovna vojna dokazala naravnost vzgledno.

Zato skrbite za naše fante, zato glejte, da bodo imeli to, kar jim po zakonu gre!

Ivan Ureks

Moje odgovor

na „Poslano“ Fil. Jurkoviča v „Jutranjih Novostih“ z dne 12. aprila 1923.

(Konec.)

Z ozirom na dragocen prostor časopisa bom nadaljevanja skrčil na najvažnejše. Najprej pa še kratak popravek. V prvem delu člena 3 se je vrnila tiskovna pomota. Glasiti se mora, da je Kene ml. pod pretezo, da rabi za sebe kupil pri »Gospodarskem društvu« v Zagrebu 200 kg (dvesto) galice, isto iz Dobove prodal neki Hrvatci lid., — ne pa 20 kg kot je tiskovna pomota.

4. Moje rekviriranje med vojno. Kot v členu 3 povedano, mi je naročil vsled bolezni župan Mih. Vrstovšek oskrbo raznih vojaških oddelkov, ki so prihajali v občino skoraj redno vsaka dva meseca, da v svrhu rekviriranja živeža preišče vsa poslopja in vse kote od hiše do hiše in da nadzirajo izpeljavo teh rekviriranj.

Takoj v početku sem postavil v nekaterim pomagaj na čelo, da se v ta namen podaljševanja vojne — ne sme iz naše občine dobiti niti enega zrna žita ali kaj podobnega, pa se naj rekvirira kakorkoli. Temu principu smo tudi ostali ves čas vojne zvesti in ga izvrševali s popolnim uspehom. Vojaki so bili vedno dobro postreženi, odnesli pa niso nikoli ničesar. Le enkrat se je pripetilo, da so po nerodnosti gospodarja dobili v vasi Blatno nekaj kilogramov koruze. Drugače pa je bilo vse izkušnje zaman.

To pa je bilo mogoče je zagraditi, ker sem bil vedno že par dni preje obveščen o prihodu vojakov — že radi njihove oskrbe, prenočitve in prehrane. No in vselej je bilo kakor tudi vse prebivalstvo obveščeno. Kar se ni dalo skriti doma, se je nalozilo na votrove, zapeljalo v druge občine, gozdove itd. Ker vsak dokler ni minula »nevihita«. Ko so prišli vojak, je bilo vse pripravljeno in vojak so prebrskovali po občini samo prazhe šrambe in zaboje. To se je ponavljalo sistematično skozi dolga leta do spomladi 1918. Seveda je bilo to zelo neprijeten in izburiliv posel. Vrhovno vodstvo nad temi rekviriranj je imel prosluli »Jantscher« tot žitni inšpektor okrajnega glavarstva. Pa je začel sumiti, ker ni iz naše občine nikdar ničesar dobil. Kot povsod, se je pa tudi pri nas našlo nekaj izdajec. Vsi vseh tega je Jantscher naš občni posvetil posebno pozornost in nešteto krat, seveda v lračih bajonetov, prišel osebo »kontroll-

imel slučajno okrog 10 — aretram. In ustrašil se je zajeci Vojake je zapejal k neki gostilni, sam pa se je podal v Brežice po legitimacijo, s katero se je čez tri ure (pot je dolga 15 km) vrnil — ko je bilo ono kritično žito že zopet dobro na varnem. Seveda ni našel ničesar. Jaz pa sem se isti dan poslal Jantscherju »ovadbo«, da se nek skupina vojakov kladi po občini brez legitimacij — morda da so vojni begunci — in naj se jih takoj zasledi! Približno enako se je godilo nekemu učitelju ali nadučitelju iz kozjanskega okraja, ki je bil kot vojak uslužben v isti Jantscherjevi pisarni. No, in nekoč je sam gosp. Jantscher moral gledati v pričo orožnika, kako mu je 10 žensk, katere sem obvestil iz zbrai v ta namen — iztrgalo in odneslo že zaplenjeno žito — pa se ni upal med razjarjene žene, da bi jim zabranil. Da je bil ta zarotniški posel za me skrajno nevarne, je jasno, zlasti pa tudi zato, ker so nekateri ljudje, pri katerih se je našlo žito v strahu vedno izpovedali, da ne bi bili skrili žita, če bi jim ne bil jaz tega naročil. Posledica vsega tega je bilo, da me je g. Jantscher na vsemogoče načine ovajal pri vojaških oblastih.

V letu 1918 sem na pritisk tedanjega okr. žetvenega komisarja g. dr. Leuschnerja prevel mesto obč. žetvenega komisarja in preizkuševal poljskih donosov za gotov določen rajon v brežiškem okraju. Gosp. dr. Leuschner, tačasni upravitelj Atemsovihi veleposesev, četudi rojen Nемец, je bil ta čas kot zelo ugleden in vpliven moj, eden največjih braniteljev kmetovalcev v Posavju, ki je Jantscherjevo izmaganje ljudstva najhujše obojal in vsled tozadevne spora v l. 1918 tudi odložil mesto okr. žet. komisarja. Večkrat je bil pri meni. Vedel je za metodo našega »rekviriranja« in se nad njo zabaval. Kakšno je bilo moje delo v zgoraj navedenih funkcijah, naj pojasni sledeče dejstva.

V brežiškem okraju smo bili menda štiri zapreženi preizkuševalci donosov. Naša naloga je bila delati polzkušnje mlave vseh vrst žita ter tako ugotoviti kolik je bil donos na en ar, oziroma ha polja. Ker je bilo to leto na Stajerskem znanj na polju natančno popisano, koliko ima kateri posestnik nasejanega žita vseh vrst — bi se bilo s še potrebno natančno ugotovitvijo koliko kg žita je priraslo na ar, dalo doznati koliko ima posestnik pridelanega žita, in bi se mu bilo na tej podlagi rekviriralo. Naša naloga je bila torej zelo važna in mogli smo mnogo koristiti ali pa škoditi kmetijstvu. Imeli smo predpisano, v kolikih krajih se morajo v vsaki občini izvesti preizkušnje mlave, kopanje krompirja itd. Za vsako vrsto žita — pšenica, rž, ječmen, koruza itd., je bilo treba narediti 15 takih pismenih ugotovitev, za krompir pa 30 ter poslati podatke preko okr. glavarstva deželnemu prehranjevalnemu uradu v Gradcu.

Tako smo naredili nekaj poskusnih mlav. Potem sem sklical še ostale kg. preizkuševalce iz tega okraja na sestanek v Globokem, da smo se tam dogovorili kako bomo poročali — ne glede na istinitost — da bo »štimalo«. Tako je šlo vse v redu. Prišla pa je jesen in treba je bilo izvršiti in sporočiti 30 ugotovitev polzkušnega kopanja krompirja. Tedaj sem bil z raznimi drugimi posl. tako preobtočen, da z raznim doma na lastni njeni nisem naredil niti ene preizkušnje. Moli kolegi iz okolice, ki jih delo na posestvu ni zadrževalo, pa so se poskušnje naredili in tudi predpisane ugotovitve pravočasno odposlali.

Te ugotovitve so se glasile tako, da je zraslo na enem hektaru prvovrstnega krompirja (klasifikacija I) od 140 do 160 meterskih stotov in potem navzdol do najslabšega (klas. V) katerega je zraslo na en ha le 60 do 80 meterskih stotov. Te ugotovitve so dospelo na prehr. urad v Gradec in ta je predpisal na podlagi istih, da se mora v brežiškem okraju oddati — rekvirirati — 300 (tristo) vagonov krompirja. S'rašna množina!

Kot rečeno, jaz nisem naredil, razven doma, nobene polzkušnje. Moral pa sem odposlati 30 pismenih ugotovitev. Zato sem jih pač moral sfalsificirati. To sem tudi naredil in sicer v nasprotju z ugotovitvami ostalih kolegov, da je namreč zraslo prvovrstnega krompirja na ha 60 meterskih stotov, najslabšega pa 9 meterskih stotov. V očividnem, da se porabi za en ha že samo semena nad 20 meterskih stotov krompirja, bila je to naravnost blazna drznost, ki je spravila moje glavo na trg. Te ugotovitve sem odposlal dva tedna po določenem roku — torej v času, ko je bila oddana 300 vagonov brežiškemu okraju že predpisana. In tu je nastal vihar! Ko je moje ugotovitve dobil v roke šef prehr. urada v Gradcu g. Baltz — je hotel zbesneti. Takoj je naročil brzojavno okr. glavarstvu, da mora izvesti poizkusno kopanje krompirja v mojem rajonu in mene aretirati radi goljufije države in zlorabe prisege itd. Pa smo šli kopat krompir in sicer en zastopnik (slovenski častnik) prehr. urada iz Gradca, okr. glavar dr. Neuirth, Jantscher, kot strokovnjak pa g. inž. Lang, sedanji upravitelj graščine Attems v Brežicah in jaz. Ker je bilo že pozno, smo našli krompir — samo še pri Kenetu ml. na njivi. Če tudi skrajno slab — ga je vendar bilo krog 100 kg na ar — torej 100 meterskih stotov na ha. S pomočjo g. Langja pa smo prevarili vse pred očmi in spravila vago na 35 kg. Tako je stvar torej za me dobro izpadla. Ne pa tako za g. Baltza! Ta je prihrumel v lastni osebi iz Gradca v Brežice. Ni verjel komisiji okr. glavarstva, niti svojem odposlanca častniku Slovincu. Vzel je zopet iste gospode s seboj in nenadoma se pojavijo pri meni. Najprej mi je držal pridigo, da mi bo dokazal sleparijo, me aretirat in ne vem še vse kake drobite mi je obetal. Ker na polju ni več bilo krompirja, smo šli po kleteh. Tam smo merili, kubicalni, spreminjali v težo, primerjali s površino nasadov itd. Pripominjam, da je Baltz zelo praktičen agronom, ki se ni dal z lepa — prevariti. S pomočjo gosp. inž. Langja, ki je kot izvedenec meril, kubicalni in računali, pa smo jo podkurili tudi g. Baltzu. Po večurnem in zelo zanimivem — zame pa skrajno riskantnem pregledovanju in računanju, se je gosp. Baltz vse srdit vrnil nazaj in je moral — če tudi kruto varan — potrditi moje ugotovitve. Na podlagi tega dejstva se je po prehr. uradu v Gradcu brežiškemu okraju za rekviriranje v jeseni 1917 predpisana množina krompirja — 300 vagonov — v celoti črtala.

Gosp. Baltz pa se ni mogel potolažiti in je naročil tedaj nastopivšemu referentu prehr. urada za Spodnje Stajersko v Celju, g. Sancinu, da posebno pazi na me, ker sam skrajno nezanesljiv.

Spomlad 1918 pa se je počela pri nas akcija, da se popolnoma opusti vojaško re-

kviriranje, zato pa bi prebivalstvo prostovoljno dalo nekaj žita za prehrano potrebnih v lastnih okrajih. Uvedla so se tozadna pogajanja med okr. glavarstvom in občinami. Pri nas je ta čas vodil obče posele še Kene st. Tudi on je sklical — z razglasitvijo pri cerkvi — zborovanje občanov in pozneje je sklepal ob tem občinski odbor. Vsak posameznik se je izrazil pripravljeno dati rajši nekaj žita, če tudi bi ga kupil, kakor da bi živel v večnem vojaškem prebrskovanju, skrivanju, strahu itd. Tako se je pobotala tudi naša občina, da izročijo gotovo množino žita proti garantiji, da se jo potem pustijo popolnoma v miru, da se porabi žito za prehrano v domačem okraju in da se odpravijo mišne karte.

Zupan je pa imel nalogo, da to izpelje. Med tem časom sem prevzel županstvo in sem torej pogojeno množino žita razdelil na občane in sicer, če se prav spominjam, tako, da je vsak posestnik oddal okrog 2 kg žita od vsakega oralja zemlje. Ker je imel vsakdo zavest, da se s tem reši neznanskih skatur vednih rekvizicij, so vsi občani razven Keneta ml. svoj del radevolje prinesli. Kene ml. je imel za oddati 80 kg žita — pa ni prinesel niti kg. Ko sem poslal razdelilnik in žito okrajnemu glavarstvu, sem pri vseh, ki so oddali, to in v rubriki potrdil. Pri Kenetu tega seveda nisem mogel storiti, ker pač ni ničesar dal. Dalje pa se za stvar nisem brigal. V kolikor pa se spominjam, je Keneta ml. potem k oddaji teh 80 kg žita okrajno glavarstvo opominjalo. — Kene pa se je pobotal, da bo dal potesen jeseni koruzo — mesto pšenice ali rži. Jantscher je menda to pristal. Ni pa tu šlo za nikako odvisno ali neodvisno, ali za družino določeno žito. Pogodbenu, sporazumno tudi z obema Kenetama — je bila občini določena množina in ta zopet po velikosti zemlje razdeljena med občane. Toliko o mojem rekviriranju in še posebej o istem Kenetovega žita. O vsem tem morejo pričati moji občani in nam pripadajo danes katerikoli politični stranki. Gospod Kene ml., potrudite se do njih!

5. Kdo je ovadbu, kdo Slovani?

Gleda »uredništva« naj javnost sama sodi. Ker pa je g. Jurkovič posebno podarjal slovanstvo in slovenstvo obema Kenetov — navajam samo en primer. V letu 1917 so po vsej Sloveniji podpisovale občine na svojih odborniških sejah znano majniško deklaracijo. Tudi jaz sem nešteto krat pritiskal na Keneta st., da spravi to na dnevi red obče seje. On pa je imel vedno raznovrstne izgovore, da se v to naj ne vitičamo, da to ne spada sem itd. Tako je prišel marec 1918. Ker o vsem Kene st. le ni hotel ničesar slišati, sem jaz izdelal tozadevno resolucijo ter zahteval od njega, da jo predloži občinski seji, kar pa je Kene st. odklonil. Izjavil je, da bom predložil potem jaz sam. Odrkel mi je, da bi jo on v tem slučaju vpisal v zapisnik. Končno sva se pobotala, — da bo imel on čiste roke, — da jaz predložim resolucijo seji in tudi pišem ves zapisnik dotične seje. To se je tudi zgodilo. Toliko so zavedeno slovanstvu«. Danes je pač lahko vsak Slovan, toda nekoč so bili drugi časi!

6. Politična morala mojih obrekovalcev in povod njih besnosti. Tudi tukaj za sedaj je površen pregled. Ko je Kene ml. uvidel, da v SKS najbrž ne bo mesta za njegove ambicije — ker pa je edini njegov cilj na političnem polju, si je iskal mesta na vse strani. Spomladi l. 1922 je začutil nek nov republikanski radičevski duh med ljudstvom. Da mu ne bi kdo pretekel poti, je hitro stopil v stik z nekimi Radičevim agentom. Pozneje je naprosil nekega svojega soseda, da gre v njegovem imenu do Radiča in ga povabi, da takoj začne s propagando v Sloveniji. Razložil mu je ves načrt. On, Kene prevzame vodstvo, ker ima že pripravljene zastopnike in agitatorje na Stajerskem itd. Pa glej ga spakal — Ravno tedaj je bil že dr. Novačan prevzel vodilno mesto tega gibanja. Za redivo pa g. Kene ni ustvarjen — zato je zopet to pustil — »ker ni ga bilo mest«. Prišlo so volitve. Hotel je postati za vsako ceno vsaj kandidat. Zato se je z vso silo in ne izbirajoč sredstev vrgel na zapupke SKS. Ker pa tu ni bilo odmeva, je polzkušil drugod. Z zvijačo je zvalil iz Dobrove zapupke SKS ter z njimi vodil v »imenu SKS« nekatere dogovore z demokrati oziroma dr. Kukovcem in sicer v tem smislu, da bi kandidiral — seveda iz samih idealov na dr. Kukovčevi listi. Ko so demokrati potem uvideli, da nima Kene ml. nikogar za seboj, so pregovore »ukinili«. Obrnil se je na radikale iz samih »idealov« seveda. Pogajal se je z njimi za kandidacijo, pa je menda preveč zahteval. Med tem se je pogajal za sestavo posebne liste s tukajšnjimi soc. demokrati — seveda le radi samih ljubih »idealov« do trpečega ubogega ljudstva. Pri tem si je bil takoj izgovoril, da mora biti nosilec te liste — edino kmet (seveda on sam). Niš ni bilo iz te moke. Načelnik gospodarske stranke gosp. Zagorski je tudi priznal proti tov. Mrmolji, da sta se s Kenetom pogodila, da kandidira na njegovi listi in da mu je v to Kene že dal privoljenje — seveda zopet le iz »idealov«. Koliko »idealov« pa je razdal Kene bolj tajno, seveda ne vem. Vem pa, da je ostal brez kandidature! Za to pa je iz jeze do vseh strank, s katerimi je vodil pregovore ob volitvah stopil seveda iz »idealov« odločno na stran klerikalcev in se boril za nje na vso moč.

Kmalu po volitvah pa je politični barometer kazal tako, da je za nekaj časa zelo dobro, če si hoče prihariti čast okr. gerenta, igrati vlogo radikala. Pa je svoje »ideale«, ki jih ima na cente, obrnil v to smer. — Sicer pa ljudstvo komaj čaka, le migljat s prstom in polna bo skrinjica, katero bo vodil g. Kenel! Če bo le dosti krogljic!

In zakaj njegova besnost? V l. 1921 je hotel postati g. Kene ml., da bi vnovil vsaj nekaj »idealov« za vsako ceno župan občine Globoko. Ker pa v njegovi občini, kjer njegove »ideale« pač najboljše poznajo, izven svoje žlahte ne najde enega človeka, ki bi mu dal svojega glasu, je bilo to seveda neizpeljivo. Prišel je k meni ter z lepa in z grožnjami zahteval, da mu jaz to mesto oskrbim ozir. zaguram. Ker pa bi to zamogel storiti le čarovnik, mu jaz kot navaden zemljan žal nisem mogel ugoditi. Če tudi sem hotel, ga nisem vrtili mogel niti za svetovalca. Od tedaj pa je kahal na me jezo in brusil nož! Kmalu potem mu pove okr. glavar dr. Koropec, da bo okr. gerent g. Lipej odstavljen, ker je kaznovan radi navajanja cen. Zdej se mu je vzbudila želja, da bi postal gerent

okr. zastopa. Gosp. Lipej pa se je proti krivdi in kazni pritožil na višjo instanco v Ljubljano, kjer je ležala pritožba okrog pol leta. Med tem časom je hodil Kene ml. nešteto krat k meni in tudi drug funkcionarjem SKS, da interveniramo v Ljubljani, da bo g. Lipej sigurno kaznovan in akt čim prej vrnjen okr. glavarstvu. Kot poslanec mi je bila intervencija za kaznovanje seveda nemogoča. Zato sem se mu izgovarjal na vse načine. Istotako tudi drugi tovariši. V Kenetu pa je rasla jeza — češ, da nočem nič zanj storiti. Končno je bila pritožba g. Lipeja rešena zanj ugodno ter kazen razveljavljena. Po tej poti se torej ni moglo priti do gerentstva. Gosp. Kene je ubral drugo pot. Nagovoril je župane in g. dr. Koropec, pa je bila odposlana vloga v Ljubljano z zahtevo, da se g. Lipeja odstavi. Bilo je ustreženo. Treba je bilo določiti gerenta. Gosp. Kene me je prišel — formalno — vprašati v Leo-nišče v Ljubljano, koga se naj bi imenovalo. Jaz sem mu rekel, da tov. Fr. Cetina iz Sel, ki je bil že mnogoleten odbornik okr. zastopa ter star in izkušnen mož. Tedaj pa je bila mera polna! Gosp. Kene ml. je jezno odšel in »ljubezni« je bilo konec. Od tedaj je g. Kene ml. živel samo temu, da izdabi od mene čim več mogoče karkršnihkoli sredstev, osebnih spisov, dopisov itd. s katerimi bi me v ugodnem trenutku — »ubil«. Izvrstven prijatelj, ki za hrbtom zbira orožje, da uniči prijatelja. Ko me je v poletju 1922 vrglo strašna živčna bolezen, tedaj je junak Kene ml. menil, da je prišel pravi čas, da mi zasadi nož v srce — ker se itak ne bom mogel braniti. Uporabil je afero Koropec, za katero je premetstev sem šel izvedel iz »Jutra«. Tu je intrigriral, lagal ter se izmišljal naravnost gnusno pobalske stvari. Višji je tudi pri načelstvu SKS obtožbo proti meni itd. Dva ali tri tedne je minulo, kar mi je bil napovedal bolj in ni ga bilo več k meni. Tedaj pa je sledila njegova špekulacijska kupčija Buttlarjevega posestva in prvo jutro je bil zopet pri meni — potuhnjen — in kot najboljši prijatelj. Prepoznal — Spoznal sem ga že predobro! Ničve v življenju ni ml zadal tolikih udarcev, kot ta hilinjoči se »prijatelj« in to za časa moje najhujše bolezni in z lažmi in intrigrirani! Da nisem mogel služiti njegovim ambicijam in namenom — je izkazalo njegovo besnost, s katero je sedaj izpadel proti meni. Dovolj!

Končno še par besedi k Vašem »Poslanemu« gosp. Kene ml. v »Jutranjih Novostih« z dne 9. t. m.

Pravite, da sem Vas napadel. Vsa javnost ve, da do tega mojega odgovora nisem zapisl v javnosti Vašega imena. Vi pa ste me skupno z g. Jurkovičem istotako napadli že v »Naši Vasi« z dne 1. marca t. l. Sedaj ste me preko Jurkoviča napadli drugič s posviki najgrše vrste kot »ovaduh, denuncijant!« Ali mislite g. Kene, da bom na take nesramnosti močal ali morda pred Vami kapituliral? To ni bil moj »napad« ampak obramba, do katere imam tudi jaz pravico! V mojem odgovoru ni nobenih napadov, temveč samo pojasnilo, s katerimi sem opral »zamorca« od Vaših psov. Le na Vase izpade sem moral reagirati in dokazati, da je Vaša ozir. Jurkovičeva obdolžitve navadna laž. To sem dokazal v javnosti in bom tudi pred sodiščem. Vaših groženj, da boste opisali mojo moralo, pa se ne bojim. Jaz sem Vam na vseh poljih na razpolago. Vedite pa, da končna računa ne bom plačal jaz — v toliko me že poznate. Imel bom vsaj priliko obračunati tudi pred sodiščem s pravim krivcem, ne pa samo z zapeljancem. Je tudi zelo lepo od Vas, da se enkrat tako opogumite! Sicer pa ste krenili g. Kene ml. malce na stran pot. Tudi če bi V in meni dokazali največjega lopova, — to Vašega greha in mojih obdolžitve napram Vam nič ne zmanjša. Ali V ne boste nič oprali »zamorca« tam, kjer imajo mlo zato — pred sodiščem? Končno boste pač uvideli, kako grozno nesametnost ste naredili, ko ste z napadi na me otvorili pipo lastne gnojnice nad svojo lastno glavo. Pozdravljeni!

Pokrajinske vesti.

Seja glavnega obora SKS bo v četrtek, 24. maja ob 10. uri dopoldne v Ljubljani.

(Opozorjamo) vse bralce na naše odgovore in zlasti na one iz listnice poslance, ki imajo dostikrat splošno veljavo. Tako prinašajo današnji odgovori zanimive podatke o uknitvi izseljenškega komisarijata v Zagrebu, o določbah obmejnega prometa na laški meji itd.

(Ustanovitev akademičnega agrarnega kluba »Njiva«.) Na Vnebohod je bil ustanovljen na ljubljanski univerzi akademični klub »Njiva«, da širi med podeželskim ljudstvom naobrazbo in da utrdi med svojimi pristaši kmetško misel. Ustanovni občni zbor je otvoril predsednik priprav. odbora ter pozdravil navzoče, imenoma tov. Pucija, rektorja univerze dr. Ušeničnika, tov. Kušarja, univerze in ostale. Nato je prečital tajnik pravila kluba, ki so bila soglasno sprejeta. Soglasno je bil tudi izvoljen odbor, ki se je konstituiral sledeče: predsednik Tomšič Stanko, podpredsednik Belle Ivan, tajnik Miha Ž. Červenka, blagajnik Davorin Večerjavič, odbornika Seid Hromič, Stante Jernej, revizorja Ivo Marinko in Bogo Roman. — Naše mlade sobojevnike je nato toplo pozdravil tov. Pucelj. — Mlademu klubu želimo kar največ uspeha in upamo, da dobimo v njem kreple sobojevnike za zmago kmetске misli.

(Udeležba pri pogrebu judenburških žrtev.) Da se omogoči kolikor mogoče častna in mnogobrojna udeležba ljudstva pri pogrebu judenburških žrtev, bo odbor skušal od železniških uprav izposlovati vozne olajšave. V svrhu kontrole je potrebno, da ima odbor pravočasno prijavljena imena vseh onih, ki se nameravajo udeležiti pogreba v Ljubljani in ki žele uživati vozne olajšave. Zlasti pozivljamo društva in korporacije, da s svojo mnogostevilno prisotnostjo pri pogrebu povečajo veličast-

most pogreba in na ta način dokažejo, da se klanjajo duhu žrtev za našo svobodo. Prosimo, da ona druživa in korporacije po deželi, ki se nameravajo pogreba udeležiti, to odboru (naslov dr. Tone Jamar, Prešernova ul. 5) prijavijo in navadejo število članov, ki žele imeti vozne olajšave. V prijavi naj bo tudi izjavljeno, ali in kakšna udeležba bo v slučaju, da vozne olajšave ne bi bile priznane. Prevoz se izvrši vsako koncem meseca maja. Podrobnosti so objavljene naknadno. — Odbor za prenos leta 1918 vsled upora v Judenburgu po prekem sodu ustreljenih vojakov list št. 17, pp. v Ljubljani.

(Ker je prevzel tov. Pucelj) odgovorno uredništvo »Kmetijskega lista« se zgraža »Slovenec«. Na njegovo hinavsko zgražanje kratak odgovor. Dokler trpi SLS, da psujejo pod plaščem politične imunitete »Straža«, »Slov. Gospodar« in »Domoljub« vse vprek, toliko časa nima prav noben klerikalci in tudi »Slovenec« ne, pravice, da se zgraža ali pa da črhne tudi le besedico, če je odgovorni urednik »Kmetijskega lista« — poslanec. Izjavljamo dalje, da bo odbil tov. Pucelj takoj odgovorno uredništvo »Kmetijskega lista«, kakor hitro bodo to storili klerikalni listi. Če je SLS torej v resnici na tem, da ni noben poslanec odgovorni urednik, potem morajo to z lahkoto doseči, ker je to edino od nje odvisno. Sicer pa je vse zgražanje »Slovenca« čisto odveč. Opetovano smo izjavili, da bomo navedli ime onega pisca, ki je očital poslancu Sušniku laž, pa posl. Sušnik ni storil niti najmanjšega koraka, da bi si poiskal zadostnega. Mirno pusti on in pa tudi vsa SLS, da se mu očita laž. Prav iskreno želimo, da bi novinarsko društvo napravilo v tem pogledu red, dasi smo prepričani, da je preslabotno, da bi pristilo »Straža« in »Gospodarja« h korakom. Upamo, da ta naš odgovor zadostuje tudi »Jutru«.

(Se že vozijo.) Z debelimi črkami poročila »Domoljub«, da se je poslanec Brodar obrnil s pismom na g. vojnekega ministra, da se takoj odpravi šikaniranje naših fantov v armadi in »da se prestavi v domače kraje«. Kakor je lepo, da je poslanec Brodar spomnil naših fantov, tako pa bi bilo bolje, da tega se bi storil, kajti slabšega priprošnika naših fantov skoraj niso mogli dobiti. Poslanec Brodar je bil namreč tisti, ki je govoril na Radičevih skupščini z navdušenjem o Radiču. To se v Beogradu Brodarju silno zamerilo in zato njemu že celo ne bodo ustregli. Pa še eno stvar je treba pomisliti. Ves Beograd ve, da je poslanec Brodar v Jugoslovenskem klubu brez veljave, ko ga pa je smel lani Čostinčar s svojim upitom za prepoved izvoza tako nesmrtno blamirati. Zato so beograjski krogi prepričani, da se na Brodarja ni treba ozirati, zlasti pa ne v tako važni zadevi, kakor je služba vojakov v domačem kraju. Čisto drugo bi seveda bilo, če bi se za stvar zavzel sam Korošec. Ta pa nima »za tako malenkosti«, kakor je odpoklic naših fantov iz Macedonije časa, temveč njemu gre je visoka politika po glavi. Zato pa v Brodarjevem pismu tudi ne bo nič! Bogi fantje, ki imajo take priprošnje.

(Domoljub laže), da so klerikalni poslanci dosegli prosto žganjekuho. Menda zato, ker so bili v opoziciji. Sicer pa bodo klerikalni volilci kaj kmalu spoznali, kam jih bo pripeljala klerikalna vlada. Finančni minister že napoveduje povišanje taks in resna nevarnost je, da bo prosta žganjekuha odpravljena. Tedaj bo ljudstvo spoznalo, da je vendarle bolje takrat, ko so bili samostojni v vladi. Zalibože bo to spoznanje plačalo ljudstvo s težkimi davki.

(Z našim geslom Stare pravde) bi hotel »Naprej« pridobivati pristaje za socialno demokratično misel. Ker »Naprej« očitno ni poučen z vsebino Stare pravde, mi povemo, da je bistveno in brezpogojna zahteva Stare pravde, da vlada v državi kmetijska vlada. Socialistični program pa nasprotuje kmetijski vladi in hoče uveljaviti diktatorno proletarijata, pod katerim razumejo fabrično delavstvo. Stara pravda je torej v ostrem nasprotju s socialno demokratičnim programom in zmagata Stara pravda bi pomenila, da so moralni socialni demokrati opustiti svoje sanje o diktaturi in se zadovoljiti z mestom, ki jim gre. Tista fraza, ki jo socialisti vseh barv redno ponavljajo, da je namreč proletarec tisti, ki dela, ne drži. Tudi med prvimi kapitalisti so ljudje, ki delajo in narobe je med proletarci polno ljudi, ki ne delajo. Ljudi vežejo v razne skupne interese in zato ne bo nikdar kmetijsko ljudstvo v stranki fabričnega delavstva in obratno. Če bi socialisti vseh barv socialistično misel prav in iskreno pojmovali, tudi ne bi nikdar silili med ljudi, kjer ni za njih tal.

(Avtonomista) srečuje polagoma razum. V svoji zadnji številki je prišel do tega spoznanja, da so bila naša poverjenstva samo velikanska potratna denarja, ker se je nastavilo na stotine nepotrebnih uradnikov. Ko bo »Avtonomista« spoznala, da je na tem grehu so-

kriv tudi njegov izdajatelj, gospod Prepeluh in ko ga bo zaradi tega pozval na odgovornost, potem bodo njegova izvajanja tudi držala. Drugače pa so tudi resnične besede »Avtonomista« le govornjenje.

(Tudi politika ne sme pogrešati morale) pravi »Avtonomista«. Pravilno! Radovedni smo, če bo sedaj natočil »Avtonomista« glede od nas dosežene železnice svojim bralcem čistega vina?

(Prosto po »Avtonomista«) Kaj dela parlament?... 00. Kaj delajo klerikalni poslanci?... 000. In kaj je z avtonomijo?... 0000.

(Nove davke) je sklenila v Ljubljani klerikalno - komunistična večina. Trošarina na vino je zvišana za dve kroni od litra. Ogromno večino tega davka bodo plačali reveži. Vladna zmožnost in socialni čuf klerikalno - komunistične večine sta torej zelo majhna. Pridno pa nastavljajo klerikalci in komunisti svoje pristaje na magistratu, da ne bo treba govoriti le o korupciji v Beogradu, temveč da jo bomo imeli tudi doma v Ljubljani.

(Veliki zagovorniki slovenstva), kakor bi sebe radi naslikali klerikalci, so zlezli v ljubljanskem občinskem svetu pod klopo, ko je šlo za interese vsenarodne in nestrankarske Jugoslovenske Matice». Tudi to si je treba zapomniti.

(Pogreša se) predsednik »Kmetijske-družbe« g. Gustav Pirc. Dne 3. t. m. je odšel g. Pirc v Kranj, od tam v Bohinj, kjer je izginil brez sledu. G. Pirc je v zadnjem času obel na težki živčni bolezn. ki so jo zlasti poostri »Slovenčevci« napadli, zlasti pa ovadba carinarstva.

(G. Vekoslav Štampar) je postal so-trudnik »Slov. Gospodarja«. Iskreno čestitamo, da ima tako trdo kožo in tako dober želoček, da more sedelovati pri takem listu. Eh, kje ste gromovniki »Republikanca«.

(Končno je vendarle za nami pripadajal) »Slov. Gospodar« in se spomnil zmage bolgarskih kmetov. Počasi bo torej tudi »Slovenski Gospodar« pričel spoštovati kmetso misel, če mu bodo seveda njegovi gospodje to pustili.

(Da zna »Slovenski Gospodar«) psovati kot polična baraba, to je dokazal s svojim zadnjim napadom na tov. Ureka. Čast poslancu Pušenjaku, ki da svoje ime za take podlosti.

(Vprašanje mariborskemu sodišču in pa politični oblasti) Odkedaj je odkrita bojkotna propaganda proti posameznikom, kakor jo redno vrši »Slov. Gospodar«, dovoljena.

(Na naslov poveljstva Dravske divizije) Očividno nam poroča, da je v ponedeljek, dne 7. maja udaril nek kapral vojaka topničarskega polka pri vežbi s tako silo po glavi, da je vojak skoraj padel s konja. Batinanje se mora nehati in zato pozivljamo poveljstvo Dravske divizije, da napravi red. Imena prič se našemu uredništvu na razpolago.

(V Zagorju) štrajka 1600 rudarjev in sicer zaradi nezadostnih varnostnih odredb v rudniku. Med Trboveljsko družbo in rudarji se že vrše pogajanja, ki pa še niso dovedla do nobenih pozitivnih rezultatov. Nevarnost je, da se štrajk razširi na Trbovlje in Hrastnik.

(Za zgradbo »Trgovske akademije«) v Ljubljani je darovala Ljubljanska kreditna banka 1 milijon kron.

(Dol pri Ljubljani) Z ozirom na dopis v »Domoljubu« z dne 2. maja, »da bo o delovanju tukajšnjega gasilnega društva spregovoril kdo izmed politikantov«, pozivlja odbor gasilnega društva, da se tisti poklicani vendar že oglašajo, zakaj gasilno društvo deluje tako, da se ne boji prav nobene kritike.

(Iz Dola pri Ljubljani) Tovariš urednik! Zadnji dopis v »Kmetijskem listu« je vzbudil tu splošno odobravanje. Da pa bo odgovor »Domoljubu« povsem izčrpen, bi dostavil še neke stvari. Gospod kaplan pravi, da se v njegovem konsumu ne pije žganja, ker da je v konsumu protialkoholni plakat. Gospod kaplan, da ga tako lomite, pa res nismo mislili. Tako modrijanskih izgovorov ne potuhta vsak. Sicer pa, kaj bi tajili gospod kaplan. Vsi vemo, da so le redki tisti dnevi, v katerih se ne bi popilo v Vašem konsumu svojih 5 litrov žganja. Gospod kaplan pravi, da ni on finančnik, da bi preganjal žganjarje. Res je to. Ampak zakaj pa je bil gospod kaplan policaj, ki je hotel škodovati gasilnemu društvu! In pribijemo še enkrat, da je kozarec na Lazih fakt. Dostavek uredništva. In da bo g. kaplan čisto pomirjen, mi povemo, da je to priznal v našem uredništvu tudi Loboda, kakor tudi to, da je tepel očeta in tudi — mater. G. kaplan! Laž je padla na Vas!

(Dobrepolje.) Pri nas v Dobrepoljah letos še nismo doživeli nobenega cerkvenega govora. Do 18. marca je bila vedno samo agitacija za volitve, po 18. marcu pa doni z lece samo agitacija za nove zvonove. Razlaga verskih resnic pa počiva in za krščansko pravno živ-

ljenje ni besede. In vendar je večna agitacija raz lece za zvonove tako odveč, da ne more biti bolj. Vsaj bi se taka stvar prav lahko uredila na sestanku faranov. Izven cerkve bi se na sestanku lepo pomenili in nobenega dvoma ni, da bi bilo skoraj ustreženo i faranom i cerkvi, samo da bi bilo povsodi dosti dobre volje. Pri faranih te gotovo ne manjka. Zato se čudimo, kako to, da g. župnik takega sestanka ne skliče. Nekateri pravijo, da se župnik boji, da bi mu kdo očital, ker je brez dovoljenja cerkvenih ključarjev podpisal avstrijsko vojno posojilo. Je res nerodno, če je bil kdo preveč avstrijsko udarjen in še bolj nerodno je, če je to navdušenje dokazoval z imetjem vseh. Pa kljub temu, bi se stvar vseeno dala urediti. Pri nas imamo lep cerkven gozd. Kako je pravzaprav z njim? Včasih nam je župnik delal, da je gozd last cerkve, sedaj pravi, da je njegova last. To vprašanje je treba na vsak način razčistiti, kajti šele potem bodo farani videli, da ni samo pri njih dobra volja. Pomenili in domnili pa bi se lahko tudi o tem, da tistim, ki dajo za zvonove, ne bo treba še dalje plačevati pristojbine za zvonjenje. Saj so zvonovi namenjeni faranom in pa božji slavi; nikakor pa ni njih namen, da bi bili nov vir dohodkov za župnika. Mirno in stvarno smo povedali svoje mnenje, ker upamo, da dobra beseda vendarle še dobro mesto najde. Če pa je naše upanje napačno, potem se pač zelo bojimo, da v Dobrepoljah še dolgo ne bodo peli zvonovi, ker s samo komando se ne da več denarja dobiti od ljudi.

(Ribče.) Čudni ljudje so naši klerikalci. Kadar kaj rabijo, najdejo vedno pot do samostojnih. Ko pa gre za zmago kmetso misli, pa lažejo o samostojnih in obkružejo njih voditelje ko za stavo. To je seveda naše moše silno ujezilo in mnogi nočejo zato imeti sedaj s klerikalci nobenega stika. Čisto pravilno pravijo: Če so vam oni, ki vas že stoletja komandirajo in sicer v vašo škodo, ljubši, kakor oni, ki se požrtvovalno bore za vašo osvoboditev od vsakega gospodarstva, pa idite, k onim, ki so vam bližji! — Sedaj je zaradi tega seveda ožen v strelji pri klerikalcih! Pa jim nič ne pomaga! Samostojni smo bili dosti dolgo prizanesljivi, toda tega je sedaj konec! Kmetso misel je v boju in v boju ni prizanesljivosti!

(Sokolski dom dr. Ivana Tavčarja v Gor. vasi v Poljanski dolini) bo slovesno otvorjen na binkoštni nedeljo. Kakor že pove ime je dom posvečen spominu dr. Ivana Tavčarja, enega največjih sinov slovenskega naroda, ki ni nikdar pozabil, da mu je potekla zibelka v priprosti kmečki hiši. Dr. Tavčar pa je tudi vedno z vneto deloval za probujanje kmetso ljudstva, ker je vedel, da si more kmetso ljudstvo priboriti svojo veljavo le tedaj, če je zavedeno, pa tudi narodno. In temu namenu bo služil novi Sokolski dom, zato pa je tudi potrebno, da kmetso ljudstvo s svojo udeležbo pomnoži sijaj slavnosti. Ta se prične na predvečer z gledališko predstavo. V nedeljo ob 9. dopoldne je obisk Tavčarjevega groba na Visokem, ob 10. sprejem gostov in okoli 12. ure slovesna otvoritev Sokolskega doma. Popoldne pa bo ljudska veselica in javna telovadba. Dolžnost vseh zavednih kmetov je, da se udeležijo slavnostne otvoritve Tavčarjevega doma, da počaste spomin onega moža, ki je v ponos vsega naroda in da manifestirajo za kmetso misel. Vsaj je postavljen Sokolski dom dr. Tavčarja iz kmetsoh darov, dokaz, da so Poljanci zavedni in napredni kmetje!

(Brezje.) Na praznik Vnebovhoda nas je obiskal poslanec Brodar in nam priredil shod Udeležba pa je bila tako majhna, da smo imeli bolj sejo ko pa shod. Med drugim je povedal poslanec Brodar, da avtonomije še ne bo, ker to je bilo prvo vprašanje poslancev. Dalje je povedal posl. Brodar, da tudi naši fantje še ne pridejo iz Macedonije. Pač pa nam je prinesel Brodar eno lepo tolažbo, to namreč, da bo treba davke povišati. Prav čudili smo se poslancu Brodarju, da se je nakrat tako zelo izpremenil. Na zadnjem shodu je še tako kričal proti »cincinarjem«, srbskim usivcem, previsokim davkom itd., sedaj pa je mnenkrat vse to pozabil in govoril celo o potrebi novih davkov. Najbolj imenitna Brodarjeva pa je ta, da bodo dobili Slovenci Koroško in Primorsko nazaj in sicer takrat ko bodo sami. Če politično ne, pa s krvjo. Naj bi poslanec Brodar pustil Koroško pri miru in prijel rajše dr. Brejca, ki nam je Koroško »zafurals«. E, Janez, Janez! Kdaj se spame-tuj? Kdaj nam priučeseš avtonomijo »brez fara in žandarjev«, kakor pravi Tvoj zaveznik Radič, ki si ga tako hvalil v Zagrebu, pa čeprav piše »Slov. Gospodar«, da je absolutist brez primere! In kdaj bodo davki znižani, kdaj pridejo naši fantje v Slovenijo, kdaj se zgodi vse drugo, kar si obljubljal Ti pred volitvami? Pa Brodar že ve, da na vse to ne bo mogel odgovoriti, ker so bile vse te obljube le nesramna farbarja in zato prireja tudi samo tajne sestanke,

ker njegove besede ne vzdrže javne kritike. Obljuba dolg dela in to je nerodno, kajneba poslanec Brodar!

(Zigalčica) Odslek prostovoljnega gasilnega društva priredi na binkoštni ponedeljek v prostorih g. Adolfa Ica veliko vrtno veselico, ki se prične ob 3. popoldne. V veselici svira Matičini odslek. Na vzporedju je šaljiva pošta, godba in ples. V slučaju slabega vremena bo veselica v nedeljo, dne 27. t. m. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Pri Sv. Lenartu) je začela dne 10. t. m. goreti hiša, ki je poleg tovarne za usnje in pa parne žage Priha. Ker je bil velik vihar, se je ogenj bliskovito širil in je v kratkem času popolnoma uničil hišo, tovarno in parno žago. Škoda znaša nad 20 milijonov.

Politične vesti.

(Skupščina) se sestane šele potem, ko je izdal verifikacijski odbor, ki potrjuje izvolitev poslancev, svoje tiskano poročilo. Seje verifikacijskega odbora so bile mestoma zelo burne, zlasti ko je šlo za potrditev Radičevih poslancev in pa demokratiških list iz Črne gore, kumanovskega in timoškega okraja. Z glasovi klerikalcev, radikalov in Spahovcev je bila razprava o veljavnosti Radičevih mandatov, kljub protostem demokratov, odgojena, dokler ne predlože Radičevci svojih overilnic verifikacijskemu odboru. Še burnejša pa je bila debata zaradi potrditve črnogorske demokratske liste, katere nosilec je bil Vukotič, predsednik apelacijskega sodišča v Podgorici. Ker po volilnem zakonu sodnik ne sme biti poslanec, je bila lista razveljavljena z glasovi klerikalcev, Spahovcev in radikalov. Enako so izgubili demokrati en mandat v timoškem okraju. Demokrati so tako izgubili 3 poslance in jih imajo sedaj le 49.

(Radičeva odposlanca) sta zopet prišla v Beograd, da se obvestita o položaju. Konferirala sta s predsednikom skupščine, s Pašičem in z Jovanovićem.

(Pašič - Korošceva vlada) postaja vedno bolj verjetna. Radič sili Korošca vedno bolj v vlado, da bi mu potem lažje pobral mandate v Sloveniji. Kajti Radičev račun je ta, da dobi pri bodočih volitvah 100 poslancev in šele potem gre v Beograd.

(Zaradi otoka Trstenika), ki pripada po rapalskem ugovoru nam, se je razvil med našo in laško delegacijo oster spor. Po rapalskem ugovoru pripadajo namreč Italiji vsi otoki, ki so bili pod Istro, razven otoka Krka. Otok Trstenik pa je pripadal Dalmaciji. Na zemljevidu pa, ki naj bi pojasnjeval rapalski ugovor je bila črta napačno potegnjena in sicer tako, da je Trstenik priključen Italiji. Sedanji spor je nastal torej je vsled nemarnosti naših delegatov, ki niso zemljevid pravočasno pregledali.

(Naša vlada.) V vlaklu je žalil laški kurir našega kralja. Zato je bil aretiran in odpeljan na sodišče v Celju, kjer so ga pa izpustili, ker se je izkazalo, da ima diplomatski potni list. Do tu je stvar še nekako v redu, čeprav je vsled aretacije laška vlada ostro protestirala. Da se opraviči naša vlada, je ta takoj odpuščila dr. Farčnika, ki je bil uslužben pri glavarstvu v Celju in sicer samo zato, ker ni takoj javil, da je aretiran kurir, čeprav ni bila to njegova dolžnost. Oh, kje bi že bili, da bi naša vlada ščitila lastne nacionalne interese tako brezobzirno, kakor brani interese laških diplomatov.

(Komu v korist?) »Goriška Straža« je zavzela v vprašanju nemške vojne odškodnine, čisto nemško stališče in plše ostro proti Francozom. Komu naj koristi ta protizavezniška politika Goričanov? Za pojasnilo bi bili hvaležni.

(Pomagalo je.) Poročali smo, da je fašistični poslanec Albanese ostro nastopil proti gospodarskemu uničevanju Istre s strani vlade. Zaradi svoje protivladnega nastopa je bil poklican v Rim na odgovor, dočim so mu istrski fašisti naravnost dejali, da je norec. Pa ko je prišel Albanese v Rim, se je izkazalo, da ni prav noben norec, kajti svoje mnenje je zastopal tako odlično, da je dala vlada Istri 17 milijonov lir podpore in da so bili črtani vsi zaostali davki iz medvojnih let.

(Ne bo držalo.) Vse kraje na Primorskem so Italijani prekrstili in sicer tako, da živ krst ne more uganiti, katere kraje bi pomenila laška imeaa. Par primerov: Velika Dolina v Istri se imenuje sedaj San Varljo della Valle, Lokv — Cornale, Kačja vas — Kaccia, Trnovo — Torrenova di Bisterza, Idriško — Idresca d' Isonzo, Bato — Battaglia dela Bansizza, Lipalja vas — Laglesie San Leopoldo itd. — Da teh spa-kedrank nihče ne rabi, je jasno in slovenska imena so še v naprej v rabi, kakor so bila.

(Radič psuje bolgarske zemljoradnike), ker da so zmagali je vsled volilne geometrije, kar da je lopovski in konservativno. Ne glede na to, da je očitek Radiča neutemeljen, je tudi zanj značilen ker kaže, kaklo pojmuje kmetso mi-

sel, da pač napada Stambolijskega, da pa ne najde niti ene besede za nepri-merno težje grehe kmetsoh nasprotnikov. Sicer pa je stvar sledeča. Pri zadnjih občinskih volitvah so imeli zemljoradniki po oddanih glasovih le relativno in ne tudi absolutne večine. Pri zadnjih državnozbornskih volitvah pa so imeli že absolutno večino, to je več ko vse druge stranke skupaj. Zemljoradniki so namreč napredovali tekomo pol leta za več ko 100.000 glasov in bi zato imeli po vsakem volilnem redu večino. Radičeva kritika je torej čisto odveč.

(Angleški kralj) je obiskal Rim. Njegov sprejem je bil nad vse veličasten. Obisku angleškega kralja pripisujejo veliko važnost, zlasti z ozirom na francosko - nemški spor glede nemške vojne odškodnine. V tem sporu zavzemata Italija in Anglija precej slično stališče in hočeta posredovati med Francijo in Italijo. Naš Stipica Radič pa ve še za drug pomen obiska angleškega kralja v Rimu. Radič poroča namreč v »Slobodnem domu« svojim vernikom, da bosta laški in angleški kralj govorila tudi o hrvaški republiki in je zato Radič silno vesel. Je malo čudno, če se Republikanec tako zelo zanaša na pomoč kraljev. Še bolj čudno pa je, če misli hrvaški politik, da bo za Hrvate dobro, kadar o njih usodi odločuje laški kralj. Pota Radiča so vedno bolj sanjava, pa tudi narodu škodljiva.

(Atentat na sovjetsko delegacijo v Švici.) Ko je sedel v četrtek zvečer pri večerji zastopnik sovjetske Rusije na lozanski konferenci inž. Vorovski s svojima dvema tajnikoma, je pristopil nakrat nek Švicar in oddal v družbo 6 strelcov iz samokresa. Vorovski je bil na mestu mrtev, oba tajnika pa sta bila težko ranjena. Vendar je upanje, da okrevata. Atentator je Švicar Conrady, ki je izjavil, da je ubil Vorovskega, ker je hotel maščevati svojo rodbino, ki so jo ubili boljševiki. Zaradi bivanja sovjetske delegacije v Švici so bili švicarski nacionalisti silno razburjeni in so zahtevali, da zapusti sovjetska delegacija takoj Švico. Ker se to ni zgodilo, je bil izvršen atentat. Švicarski zvezni svet je izrazil svoje obžalovanje nad atentatom. Ruski komunisti pa so zaradi atentata divjli.

(Nota), ki jo je Nemčija v vprašanju vojne odškodnine poslala Franciji, ni bila od zaveznikov ugodno sprejeta. Angleži so izjavili, da ni nemška nota zadovoljiva.

(Sami atentati.) V Lwowa so odkrili atentat proti generalu Pochu, zmagovalcu v svetovni vojni. Atentat so namerjali komunisti. — V Sofiji pa je bil odkrit atentat proti Stambolijskemu.

(Angleški ultimati Rusiji.) Ker Rusi nadaljujejo s svojo komunistično agitacijo po Indiji, Mezopotamiji in Afganistanu, je poslala Anglija Rusiji ultimati, da prekine vse zveze z Rusijo, če ne preneha Rusija tekomo desetih dni z vsako agitacijo.

Malenkosti.

(Neprestrljenih otrok) je v Jugoslaviji okoli 100.000. Večinoma so to vojne srote ter od staršev zapuščeni otroci.

(Ameriške neumnosti.) Ker je policija prepovedala rekordne pleske, ko so se blazno ženske in še bolj blazni moški vrteli do sto ur nepretrgoma, so se zatekli Amerikanci k novim rekordom, ki so deloma smešni, deloma pa celo koristni. Tako se je vsled telega dne nek premožen postopač ter pričel udrihati po bobnu. 30 ur je bobnal in dosegel svetovni rekord v bobnanju. V nekem hotelu pa so pričeli natakati tekmovalci med seboj, kdo da bo nadalje pomival posodo. Prvenstvo je dosegel natakar, ki je pomival posodo 32 ur neopretrgoma. Dobro bi bilo, če bi si mogli take norce nabaviti gospodinje.

Zaradi ovce se je obesil. Ljubomir Mihanovič je bil pastir pri III Petroviču v vasi Šitercih pri Zaečaru. Petrovič pa je ravnal z njim grdo in ga je tepel za vsako najmanjši stvar. V ponedeljek pa se je izgubila Mihanovičova ovca in ker se je bal svolega gospodarja se ni hotel vrniti več domov, temveč se je obesil.

Na grški meji so bili ubiti rabojniki Tasta Torba in dva njegova tovariša. Na njegovo glavo je razpisala grška vlada nagrado v znesku 25000 drahem. Tasta je vdri na naše ozemlje in pričel ropati. Naši volaki pa so ga obkolili in v boju ubili.

Gospodarstvo.

(Tomislavski lov, najbližji lov za Ljubljancane) se odda dne 24. maja na javni dražbi na okr. glavarstvu in sicer za dobo 5 let. Poleg zajcev, jerebic ter fazanov, se nahajajo v lovu tudi srne in jeleni, kar daje lovu zlasti veljavo. Krimski gozdovi krijejo tudi medvedji rod, kateremu je lovec zaprisježen sovražnik. Že samo sprehod po lovišču nudi lovcu - planincu premnogo užitek in zlasti pozimi. Zato lovci iz Ljubljane pozor, da ne bo prepoznega kesanja.

(Kje je denar?) 20 zagrebških bank je naredilo l. 1921 164.001.933 kron čistega dobička. Leta 1922 pa, ko so banke tako tožile o pomanjkanju denarja pa je naredilo teh 20 bank 263.735.266,95 K čistega dobička torej za 99.733.333 kron več. Razpoložljiv kapital teh bank pa

Je znašal leta 1921 5.908.381.062.86 K, leta 1922 pa že 7.555.253.090.88 kron, torej za 1636 milijonov 872.018 kron več. Če pomislimo, da so banke izkazale od vsega čistega dobička kvečjemu eno petino, potem si lahko mislimo, kako ogromne denarje je zaslužilo samo teh 20 bank. Kje pa so še ostale, kje so še vsa ostala industrijska in kapitalistična podjetja. Ali se še kdo čudi, če raste draginja in če so nižji sloji v bedi? — Tovariši, zato denar iz bank in v zadruge! Neoprostljiv greh je, da bi banke z ljudskim denarjem odirale ljudstvo. (Vrednost denarja.) Ameriški dolar 96 Din., češka kruna 2.84, laška lira 4.70, francoski frank 6.30 Din., nemška marka 0.23, romunski lej 45.50 in bolgarski lev 75 par.

(Bankovcev je v naši državi) v obtohu za 4.559.172.760 dinarjev. Število bankovcev se je povečalo v zadnjem tednu za 38.917.880 dinarjev.

(Mariborski sejmi) z dne 8. maja. Priganih je bilo 9 konjev, 7 bikov, 115 volov, 377 krav in 5 telet. Povprečne cene za kg žive teže so bile: debeli voli od 60 do 64, poldebeli od 52 do 59, plemeniti od 47 do 51, bikji za klanje od 43 do 54, klavne krave debele 50 do 62, za rejo od 42 do 49, za klobase od 30 do 40, molzne od 38 do 47, breje od 38 do 47 in mlada živina od 40 do 57 kron.

(Mariborske cene.) Žito: Pšenica po 4.50, rž 4, ječmen 4, oves 3.50, kuruza 4, prosa 4, ajda 2.50 dinarjev za kg. Navaden žolj po 4 do 5 Din. leča po 16 do 17 dinarjev. Moka: Pšenična št. 0 8, št. 1 7.50, št. 2 6.75, št. 3 6.25, prosena kaša 7.50, kuruza moka od 5 do 7, ajdova od 8 do 9 dinarjev za kg. Meso: Volovsko I. vrste 25, II. vrste 24, meso bik volov, krav in telic 22.50, telečje I. vrste 25, II. vrste 24 in svinjsko od 35 do 40 dinarjev. Perutnina: Piščanec (majhen) 40, kokoši od 50 do 60 Din. Litter mleka 4.50, smetane od 15 do 16, kg surovega masla 56 Din. Kože: 1 konjska koža 175, kg goveje 15, telečje 22.50, svinjske 7.50 do 9 Din. Sladko seno od 175 do 225, ovsena slama 150 D, za met. stot. Kubičen meter trdih drv 170, mehkih 110 Din.

(Zagreški tedenski sejm) z dne 9. maja. Izvoz živine je znatno popustil, vsled česar so ostale tudi cene živini na dosegani višini. Goveje živine je bilo na semnju dosti. Boljši volji so se plačevali od 15 do 16.50, slabši pa od 10.50 do 12.50 dinarjev za kg žive teže. Bosanski volji so bili po 11 do 11.50, krave I. razreda od 13 do 16.25, II. razreda po 10 do 13, najslabše pa celo po 6.50 do 8 dinarjev za kg žive teže. — Telef je bilo enako dosti in je bila cena po 16.25 do 17.50 za boljše in po 15 do 16 dinarjev za slabše. Prejšnji teden po 17 do 18.50. Svinj ni bilo mnogo, nemškili žo celo ne. Domače debele svinje so bile plačane po 25 do 27.50, mršave po 22.50 do 26 Din za kg žive teže. Kupača s kromo pa je bila zelo živahna. Povprečno je bilo plačano seno po 125 Din, izjemoma celo po 150 do 170 Din za stot, dotim prejšnji teden po 125 do 182.50 Din. Detelja po 175 do 200 (prejšnji teden po 190 do 225) dinarjev za meterski stot.

(Cene v Gorici) na drobno. Česnik 1.80 — 2 liri za kg, sparglji 2 — 2.80, kislo zelje 1.50 — 1.60, čebula 1 — 1.20, navaden fižol 1.40 — 1.60, koks 3 — 3.20, krompirček 0.65 — 0.75, grah 1.20 — 2, peteršilj 1 — 1.10, špinača 0.50 — 0.70, črešnje 5 — 6, jabolka 1.80 — 2.80, jagode 12 — 16 lir za kg. Maslo 13 — 14, mleko 1.20 — 1.40. Jajca po 40 — 45 centesimov.

(Izložba naših vin v Kanadi.) Na razstavi v Montrealu v Kanadi bo poseben paviljon za vina, kjer bodo imeli prostor tudi naša vina. Bilo bi nad vse koristno, da se razstave naši vinogradarji udeležijo. Vlada mora dati v ta namen podporo.

(Francози) so dovolili izjemoma, da se sme iz zasledene Portugije izvažati blago, ki je namenjeno za našo državo.

(Avtomobilov je bilo uvoženih) v Jugoslavijo leta 1921 za 13.258.616 dinarjev, l. 1922 pa že za 29 milijonov. Avtomobilni račun nemške vojne odškodnine pri tem niso vsčeti.

(Za III. ljubljanski vzorčni velesejm) (od 1. do 10. sept. 1923) se letos posebno zanima inozemstvo, od kjer je dospelo že veliko prijav. Iz tehi je razvidno, da bodo na letošnji velesejmi prireditelji postavile češke, poljske, avstrijske, nemške, belgijske, francoske in italijanske tvrdke. Prospektje je zahtevalo tudi več tvrdk iz Anglije, Amerike, Severne Afrike in Male Azije, ki žele potom ljubljanskega velesejma stopiti v ožje stike z našimi trgovci. Ljubljana je prag na orjent in že to dejstvo samo daje značaj ljubljanskim velesejmom in kaže njih pomen. Tudi dejstvo, da ima ljubljanski velesejm po vseh za nas važnejših držav Evrope svoje zastopnike in da se v kratkem otvori tako zastopstvo tudi v Ameriki, kaže na veliko zanimanje, ki vlada za to velevažno gospodarsko ustanovo.

Opozorjamo vse domače pridobitne kroge, da je velesejem v prvi vrsti namenjen domači industriji, obrti in trgovini in da se predvsem ozirajo na domače tvrdke, če bodo pravočasno poslane svoje prijavnice. Pri razdeljevanju prostora se bo gledalo na vrstni red prihajajočih prijavnici. Zato naj vsak v svojem lastnem interesu prijavnico takoj izpolni in jo pošlje uradu ljubljanskega velesejma v Ljubljani. (Gospodarska cesta), ki daje vse informacije pismeno in ustveno.

Ali napredujemo?

Ako človek živi dalj časa na enem mestu in se spominja svojih prvih opazovanj z ozirom na kmetijstvo, potem lahko sodi, ali je to napredovalo ali ne. Kot tak moram poudariti, da v Sloveniji glede kmetijstva polagoma napredujemo.

Ko seru prišel v Slovenijo pred 12 leti, mi marsikaj pri našem kmetijstvu ni bilo všeč.

Danes se vidi na Dolenjskem, da ljudje čim dalje bolj skrbno orjejo in gnojijo in se za marsikatero stvar v večji meri zanimajo kakor poprej. Na primer: preje so sadili krompir na zoranjo njivo v janice, napravljene z motiko in so ga tudi z motiko pokrivali. Sedaj sadijo ljudje krompir pod brazdo, radi česar so s saditvijo preje gotovi, ga laže okopljejo, posujejo in tudi laže izkopljejo. Edino napako, katero pri tem delajo, je ta, da podoranega krompirja ne prebranjajo, vsled česar se njiva močno presuši in ker posamezni drobci zemlje nimajo medsebojne zveze, težje kali. To delo opravijo šele, ko se začne krompir kazati, a takrat je že prepozno. To delo opraviti takoj po saditvi, povrh tega pa je nujno potrebno, da po krompirju povaljamo, da laže in enakomerno izkopi. Potem šele ga še enkrat pobranimo, da mu zrahljamo površje in ga obvarujemo pred hudim izhlapevanjem vlage.

Premalo napredka opazamo v tem, da kmetje ne vpoštevajo važnosti jesenskega oranja za praho, posebno na težkih zemljah, vsled česar se v ugodni jeseni plevel tako močno ukorenini in zaredi, da ga spomladi nismo v stanu zatreti. Spomladi pa orjemo preveč plitvo; naši stari plugi brazdo razrušijo in obrnjena brazda začne takoj rasti. Plevel se uniči z brananjem. Toda brane je treba primerno obtežiti, da obrnjeno brazdo popolnoma raztrgajo in plevel izvlčejo, ne pa tako, kakor to delajo naši kmetovalci, da brazde samo na površju s privzdigovanjem brane počesejo, da se plevel vsled takega »vokopanja« še laže razrašča. Torej s privzdigovanjem brane stran! Pustimo delovati njeno težo, ali pa jo še s kamnom obtežimo. Letos sem zgodaj spomladi zoral pogojeno deteljšče za kurozo in se je njiva močno zarastla. Pred setvijo kuroze sem pustil branati s kranjskimi branami po dolgem in počez; hlapec pa ni privzdigoval brane, ampak je na branah sedel! A njiva je zelo rahla in plevel se je ves iztrgal in laže posušil. Opažam, da se našim kmetovalcem vpražna živina preveč smilni in jo puste stati v hlevu, sami pa se po nepotrebnem potijo po njej. Drugod smo vse opraviti živina, ljudje jo samo vodijo.

Da napredujemo je sicer res, ampak napredujemo zelo počasi, ker ima naše ljudstvo premalo lepih vzgledov, kako je treba gospodariti in polje obdelovati. V tem oziru moram javno povedati, da so v drugih državah dajale graščine največ pobude za umno kmetijstvo. Teža pa pri nas ni, ker so naše graščine v rokah ljudi, ki nočejo plačati izkušenih strokovnjakov, ampak se rajše zadovoljijo s kakimi »majerji«, ki bi mogoče imeli voljo kaj boljšega pokazati, če bi le znali ali pa če bi jim gospodarji sami znali dati potrebna navodila.

Kmetijski šol imamo malo, oglednih postaj in zgledehih posestev v Sloveniji sploh ne, zato nam ni mogoče tako hitro napredovati, kakor drugod. Vendar upajmo, da bo naša kmetijska mladina tudi v tem oziru skušala tekmovali s stanovskimi tovariši drugih držav, kar je le želeči. Fr. Malásek, Grm.

Raznoterosti.

(V Gruzu pri Dubrovniku) se otvoril jeseni prvi letnik pomorske akademije. V prvi letnik se sprejme 40 gojencev. (Iz Postojnske jame) so ukradli Italijani najlepše kapnike. Stoletnico jame bodo Italijani proslavili torej z izropanjem. (V Trstu) sta se vprico občinstva in sodnikov do krvi stepila dva laška advokata.

(Vsi zagrebški mesarji pred sodiščem.) Z ozirom na porast mesnih cen, so zahtevali zagrebški mesarji da se zvišajo maksimalne cene za meso. Njih zahteva pa je bila odbita. Nato so mesarji sami od sebe zvišali cene in prodajali blago po višjih cenah, zaradi tega pridejo vsi pred sodišče.

(Dvojni roparski umor v Zagrebu.) Krojač Kanajet in zidar Jeličić sta bila tihotapca, ki sta izvažala srebrni in zlat denar v Italijo. V ponedeljek sta se oba tihotapca seznanila v zagrebški kavarni z nekim neznancom, ki je delal, da ima velike množine srebrnega in zlatega denarja na

prodnaj. Domotili so se zatom, da sklenejo kupčijo na Prekrižju, v gozdu, v bližini Zagreba, da ne bodo tako moteni od policije in detektivov. Kanajet je nato vzel seboj danar, okoli 300.000 in šel obenem z Jeličićem v gozd. Tam pa je oba napadla, najbrže večja družba in oba ubila in vzela Kanajetu denar. Drugi dan so našli oba ubita. Kanajet je imel v glavi kakih tri strele, Jeličić pa je bil ubit z bokсарjem. Zeua Kanajeta je stitila nesrečo in je prišla na policijo vprašat, če vedo kaj o njenem možu. Pokazali so ji njegovo truplo. O zločinčih se ni nobenega sledu. Umor je povzročil po vsem Zagrebu veliko razburjenje. Zagreb postaja vpiemesto in zato so zločini vodno bolj pogosti. Brez zločinov pač ni vele-mesta.

(Zeua - porotniki.) Na Anglškem imajo velike sličnosti z ženami, ki vrše dolžnosti porotnikov. Neomozena se sramlje prisostvovati razpravam, kadar gre za kako pikantno ločitev zakona. Druge zopet hočejo vsakogar pomisliti, ker se jim vsak tako zelo smili. Tretje zopet padejo za vsako stvar v omedlečje. — V Glasowu se je vršila te dni razprava proti dvema mladeničema, ki sta ubila neko devojko. Mladeniča sta jo ubila na naravnost zvečinski način in sicer zaradi tega, ker da je enega od njih, ki je bil njen zaročenec, osleparila. Priznala je namerč, da jo je njen ujec, kot osem letno deklico posilil. Razprava pa se ni mogla kmalu končati, dasti sta mladeniča vse pripoznala, temveč je moral biti dvakrat prekinjena. Prvič ko je bil govor o posilstvu, ker je tedaj ena žena - porotnik odšla iz dvorane in drugič, ko se je govorilo o posameznostih umora, ko je postalo drugi ženi slabo. Pri nas so sodniki nadloge žen - porotnikov hvala Bogu rešeni.

(Volkanski požar) je popolnoma upepel skladšča železniške postaje v Koblencu. Škoda znaša več tisoč milj. mark.

(Kako je na Madžarskem.) Dne 8. maja je bil v Budimpešti obešen Ivan Čeh, ker je bil osumljen špijonaže v korist Češki. Pred vojnim sodiščem se ni Čehu dokazalo drugo, ko da se je večkrat vozil k svoji rodbini na Slovaškem in jej prinašal pisma znancev. Pred budimpeštanskim vojnim sodiščem je odrejenih še 60 razprav zaradi špijonaže in po dosedanih običajih bodo sigurno vsi obtoženci obešeni. Dosedaj se je namreč pod Horthyjevim režimom končala še vsaka razprava z obešenjem.

Kakšen je bil Kristus. Nedavno so listi poročali, da se je našel pristni porirret Kristusa. Sedaj je razširjena vest, da so našli osebni popis božjega sina, ki je zapustil njegov sodobnik. »Testimonio« poroča, da se nahaja v vatikanski knjižnici dokument, ki ga je pisal neki Publicius Lentulus, rimski prokonzul in dozdevni predhodnik Pilata v Judeli za časa Tiberija rimskega senatu. Prokonzul piše v svojem pismu sledeče: Pojavil se je te dni tu živi med nami mož izredne čednosti, ki mu nekateri pravijo sin božji. Ozdravlja bolnike in obija mrtve. Njegova postava je lepa in vzbuja splošno pozornost. Njegovo obličje vzbuja ljubezen in obenem tudi strah. Njegovi lasje so svetli in dolgi, gladki do ušes, od ušes do ramen pa se nekoliko vijejo; po sredi so razdeljeni in obdajajo obraz po narzanskem običaju. Njegovo lice je zelo rdeče, nos lepo oblikovan. Nosi brado iste barve kakor lasje toda še bolj svetlo in po sredi razdeljeno. Njegov pogled priča o modrosti in plemenitosti. Oči so modre, iz njih odsevajo žarki različne barve. Ta mož, ki je v navadnem pogovoru ljubeziven, postane strašen, če je prisiljen karati. Toda tudi tedaj izhaja iz njega sila očitvidne resnice. Ničče ga ni videl smejači se, pač pa pogosto plakati. Njegova postava je normalna, drži se pokoncu; njegove roke so tako lepe, da pogled nanje vzbuja veselje. Njegov glas je resen, govori malo in je skromen. Lep je, če je to sploh mogoče govoriti o moškem. Imenujejo ga Jezus, sina Marije.

(Bodite previdni z razstrelivi.) Na Potokih pri Koroški Belf je sedela družina Smole pri večerji. Sin, ki hodi v meščansko šolo, je imel natančno na svinčniku vojaško patrono. Ker ni mogel svinčnika izdreti, je hotel s kješčami odstraniti patrono. Pri tem je patrona eksplozirala in so njeni drobci kmetili vse navzoče, najbolj mater, ki izgubi najbrže oko. Pripominjamo, da je bila patrona na svinčniku že dve leti.

(Od lakote sta umrla) v Rubežih v Dalmaciji Džoko Bočković in njegova žena, oba stara po 65 let. Resna nevarnost je, da bo v gorskih krajih Dalmacije še več smrtnih slučajev vsled lakote. V resnici, brezprimerna zanikrnost vladnih organov!

(V preiskovalnem zaporu se je obei) 20 letni Franc Leben, ki je bil poglavar tatunske družbe, ki je delovala ob priliki lanskega vsesokolskega zletja. Fant je imel zelo bujno domišljijo in zato sodijo, da se mu je omračil um.

(Ples v sodni dvorani.) V Parizu se je morala pred sodiščem zagovarjati zaradi nemoralnega plesa znana plesalka Rahme. Gospodična Rahme pa si je znala hitro pomagati. Dogovorila se je s svojimi splezalcem in nato pred sodnikom zaplesala ples, ki se je zdel policiji nenraven. Sodnik je z velikim zanimanjem sledil plesu in odredil, da ples plesalka še na odru v varietetu. Očividno mu je bil ples tako všeč, da si ga je hotel ogledati še enkrat.

Drobne vesti.

Zvezni dogovor in vojna obrambna konvencija med Rumunsko in Češko sta bila podaljšani za tri leta. Avstrijski zlati depozit v znesku 150 milijonov zlatih kron se ima razdeliti po členu 135. mirovnega dogovora med nasledstvene države, ker pa je ta denar še

pod sekvestrom, so predale nasledstvene države zaveznikom skupno noto, da se ta sekvester dvigne in denar razdeli.

Veliki kongres Bolgarske kmetijske stranke je sklican v Sofijo. Kongresa se udeleži do 200.000 ljudi.

Proganjanja Bolgarov v zapadni Traciji od strani Orkov se nadaljujejo. Bolgarska vlada je zato ostro protestirala pri grški vladi, ko tudi pri Društvu narodov.

Mussolini se je izjavil za žensko aktivno in volfivno pravico, toda samo za občinske volitve. V parlament za žene po njegovem mnenju ne smejo voliti.

Fašisti so napadli in razgnali cerkveni procesiji v Forlhi in Savoni. Vseeno pravijo laški klerikalci, da je treba fašiste podpirati.

V Tripolitaniji so doživeli Italijani novo zmago in prodrli že 60 kilometrov daleč v notranjost dežele.

V Tarantu je bila na krovu torpednega lovca velika eksplozija smodnika, od katere je poginilo 9 vojakov.

Na Češkem pričakujejo vladno krizo, nakar bo imenovana uradniška vlada. Ta bo izvedla občinske volitve. Od njihovega izida bo odvisno, če bo zbornica razpuščena.

Ruska cerkev je sklenila, da se upelje uai (gregorijanski) kolebar.

Patriarh Tihon bo pred sovjetskimi sodiščem obsojen na smrt, nato pa pomiloščen. To pa vsled tega, ker je bil izobčen iz ruske cerkve, ki je prešla čisto v komunistične roke. Lepa pravica je to, pri kateri so obsodbe v naprej določene.

Vsled essenskih dogodkov je bil lastnik velike tovarne v Essenu, tovarnar Krupp pred vojnim sodiščem obsojen na 15 let ječe in 150 milijonov mark globe.

Anglija odpravi plemstvo. V spodnji zbornici je bil sprejet v prvem branju zakonski predlog, da se plemstvo odpravi.

Mala antanta bo podaljšana za tri leta.

Odgovori somišljenikom in prijateljem.

A. IZ LISTNICE POSLANČEVE.

M. J. na R. — Vsi dokumenti, ki so potrebni za ureditev zapuščine Vašega pokojnega brata, so komečno zbrani pri generalnem izseljeniškem komisariatu v Zagrebu in bodo v svrhu nadaljnega postopanja odposlani našemu gen. konzulatu v San Francisco. Stvar se bo torej še precej dolgo vlekla. — Kdaj pozneje me spomnite na to zadevo, da se bom obrnil direktno na konzulat. — Ob tej priliki sem govoril tudi obširneje z ministrom za socialno politiko o ukinitvi izseljeniškega komisariata v Zagrebu. Njegovi načrti niti niso tako slabi, ako jih bo dosledno izpeljal. Dosedajne posle tega urada hoče podeliti v tri skupine. Eno bi vodil izseljeniški odsek pri ministristvu za soc. politiko, ki bi v družbi z odposlancema ministra za notranje zadeve in ministra za trgovino odredil število kontingenta, ki ga dajejo Združene države severoameriške na posamezne pokrajine ter bi vodil celotno izseljeniško politiko in evidenco izseljevanja; v luki in na obehnih postajah bi vršili nadzor nad izseljenci posebnih pooblaščenca ministru za soc. politiko. Pri vsakem okrajnem glavarstvu pa bi bil poverjen po en uradnik s tem, da bo sprejemal prošnje za izseljeniške dokumente, dajal pojasnila in vse potrebno, da ljudje ne bodo tako daleč romali ali pa zastoj izmetavali denarja raznim brezvestnim posredovalcem za prazen nič. Če bo pa mogel izseljeniški komisarijat likvidirati že do 1. julija, še ni gotovo.

J. P. v L. — Prošnja prišla in odšla takoj v Ljubljano na »mišljenje« pristojni oblasti. Če bo opis tamkaj dober, bo Vaši prošnji ugodeno. Poskrbite za priporočilo!

M. F. v P. — Dovolitev za trimesečni boževenski dopust že davno odšla in jo mora imeti prosvetni inšpektor že v rokah. Prosim obvestila, če je stvar popolnoma v redu.

L. Š. v K. — Vaše in vse enake prošnje odbite. Vzrok stara pesem: nema para.

Zupanstvu Rakek. — Prošnja na vojaško oblast oddal s toplim priporočilom. Meročajno pa bo seveda le ono, kar zakon zahteva. Če oče ni bolhen, bo sigurno premlad. — Glede paše bo uredil gen. direktor carine sam, ko gre čez dva dni v Ljubljano osebno. Zakon se Vaši zahtevi ne protivi, treba bo izvršiti le neke formalnosti tehniške prirode. O poteku tega vprašanja mi vsekakor le javite, če bo treba kaj požuriti. — Ob tej priliki bo vse obmejno prebivalstvo zanimalo še, kako stoji vprašanje obmejnega prometa v novi trgovinski pogodbi z Italijo, ki je sicer še le v »delu«, odnosno je »določena«, ker so naši delegati prišli »po nadaljne instrukcije«. Vse obmejni promet je podeljen tamkaj v tri grupe in sicer: 1. za dvoletnike; 2. za promet obmejnega prebivalstva v splošnem (to je za vse, ki stanujejo v pasu 10 km blizu meje) in 3. izgovorn na pašo. Prvi dve točki sta sporazumljeni natančno tako, kakor je to v trgovinski pogodbi z Avstrijo, tretja točka pa je izdelana v duhu starega srbijanskega zakona, kakor to velja ob grškem teritoriju. Seveda boste deležni teh polajšav šele, kadar bo trgovinska pogodba odobrena. —

M. M. v Z. — Vaša tožba zoper rešenje ministra financ je prispela dne

Davidov grob bodo pričeli izkopavati v Palestini.

Ker se v Crni gori razbojništvo vedno bolj množi, je sklical četinski župan vse okrožne načelnike na sejo, kako bi se razbojništvo zatrl.

Država New York je ukinita zakon o prepovedi alkohola. Ameriška država bi torej morala sama skrbeti za nadzorstvo, da se alkohola ne bo prodajalo.

Trdnjava Kufstein na Tirolskem, kjer je Avstrija zaprla politične zločince, prodala Tirolska, ker nima denarja, da bi je popravila.

Silna vročina je zavladala v zadnjem času na Anglškem. Vročina je tako silna, ko v najhljnih pasih dne.

V Bretanji je bil veliki vihar, ki je porušil deset vasi in popolnoma uničil vse sotev.

Silen ciklon je divjal v Indijskem oceanu. Japonski parobrod »Okara« se je dotopil z vsemi potniki in vso posadko. Uoda parnika »Chihuahua« pa je še neznana.

V Anatoliji, v Mali Aziji, trajajo neprestano potresi, ki so povzročili že ogromno škodo. Tudi več človeških žrtv so zahtevali potresi.

V Egiptu se je pojavila kuga. Dosedaj je prijavljenih 42 slučajev.

Ena številka ruskega lista »Pravda« velja sedaj dva milijona rubljev.

Na progli Šangaj-Peking so napadli kitajski razbojnik vlak in ujeli vse potnike, med njimi zelo mnogo Evropejcev in Amerikancev. Kitajska vlada je nato izjavila, da plača ona za tuje odkupnine razbojnikom. Večmo ujetih Evropejcev so razbojniki že spustili, pridržali pa so še nekaj talcev. Zastopniki Anglije, Italije in Amerike so zaradi napada ostro nastopili pri kitajski vladi in zahtevali za vse potnike polno odškodnino. — Lepa vlada je kitajska vlada, ki si ne zna pomagati proti razbojnikom drugače, ko da jim plača odkupnino.

Odgovori somišljenikom in prijateljem.

8. 5. 1923 pod št. 4371 na Državni Svet ter bo navzlic temu, da formalni pravilna, prišla pri petem oddelku na razpravo, kadar bo pač na vrsti, kar se pred avgustom skoro ne more zgoditi. Po mojem mnenju bi morali sedaj pri občini sestaviti nekakšno komisijo, ki bi potrdila, da Vaš kolesej ne spada med luksuzna vozila. Do sedaj namreč v Vaši tožbi niste ponudili nikakšnih dokazil, državni svet pa sodi samo po zakonu in materialu. Ki se mu ga predložijo. Pošljite tak dokaz na kmadno k gori navedeni številki. — V prihodnji številki »Pravnik« bo izšel daljši spis izpod peresa držav. svetnika dr. Škarje, kjer bodo v uvedbi poleg historijata popisane tudi vse druge stvari o postopanju pri tej važni instituciji. (»Kmet. List« bo prinesel pojdun izvleček iz tega dela v podobi vsem, ki bodo morali sketati pravne pomoči pri državnem svetu, tej naši najvišji sodni instanci). — Kar pa se tika na vozila tice, sem pa ravno te dni presedoval na pristojnem mestu, da se sedaj, ko se pripravlja povišanje taks in trošarine, popravi določbe glede kmečkih vozil, da se opusti strahu bedasta označba »kola sa fedrima« in da se ustanovi jasen pojem, ki ne bo dopuščal vsaki davkarji ali pa finančni straži poljubno interpretiranje zakona in da se s tem neha ta strašni kaos kakršnega smo ponekod imeli doslej. Upravičnost mojega posredovanja se uvideli in objubili pri redakciji za bodoče leto odpomoči.

J. A. v R. — Pismo je nemogoče dati pregledno sliko o celoti.

J. K. v N. G. — Treba priti osebno radi lastnoročnega podpisa.

B. Iz listnice uredništva.

M. B. pri Mariboru. Vemo, da grote zlasti na Štajerskem nekateri klerikalni agitatorji prav pridno, češ le počakajte, sedaj smo mi na vrhu, sedaj pride obracun za vse, ki so bili proti nam. Na te grozljne klerikalnih kričavev se ni treba ozirati, ker so popolnoma smešne in le pobožne želje, pa če tudi bi SLS vstopila v vlado. Zapomnite si je namreč treba sledeče: Ko je prišel Korošec prvič v Beograd, so mu popolnoma zapužali in tedaj je bil »slovenski bog«. Danes pa Srbi poznajo njegovo dvoraznost in mu zato nikdar ne bodo dali polne moči. Tudi v politiki se maščuje dvoraznost.

M. K. iz L. V. — Dopisa ne moremo priobčiti, ker je preveč osebno in poleg tega premalo jasno. Povejte naravnost dejanje, ki ga je dotični zagrešil. Namigavanja so navadno nejasna in dostikrat tudi pretirana, zato brez učinka. Pa prihodnjikaj kaj.

V. R. Ljubljanska okolica. Če je bila žrta v »Kmetijskem listu« napačno napisano, potem je to samo Vaša krivdica, ker je bilo imeno premalo različno zapisano. V rokopisu je »u« čisto popolnoma sličan »u« in »o« črki »a«. Zato pišite imena vedno zelo različno. Tudi pišite le s črnilom in ne na obe strani!

C. Iz listnice tajništva.

Nekaj krajevni organizaci je ni odgovorilo na naša vprašanja. Prosimo takojšnjega odgovora.

Zahtevajte za občni zbor svoje krajevne organizacije poročevalca iz Ljubljane. Na vsakem občnem zboru mora poročati član načelstva.

Kmetijski pouk na deželi.

Oddelek za kmetijstvo priredi v drugi polovici meseca maja sledeča strokovna predavanja in sicer:

A. Na Kranjskem:
 1. Na binokšno nedeljo dne 20. maja: V Ribnem pri Eledu, o gnojenju z umetnim in hlevskim gnojem (Sušič).
 V Zreču o splošnem kmetijstvu (A. Matjašič).
 Na Trati in Poljanah o živinoreji (Hladnik).
 2. V nedeljo dne 27. maja: V Mirni peči na Dolenjskem o živinoreji in kmetijski organizaciji (Gregorc).
 V Zaini o poljedelstvu, živinoreji in travništvu (Jereb).
 V Bohinjski Belli o gnojenju z umetnim in hlevskim gnojem (Sušič) in o izreji molzne krave (Pevc).
 V Zagradcu o rejli plemenskih bikov in telic in sadjarstvu (Kafol).
 V Leskovcu pri Krškem o gnojenju (Ambrož), o izreji molzne krave (Pevc).
 V Sp. Logu o splošnem gospodarstvu (Zdolešek).
 V Semlju o zadržništvu (Konda).
 V Krtini (okraj Kamnik) o živinoreji (Marinček).
B. Na Štajerskem:
 1. Na binokšno nedeljo dne 20. maja: V St. Janzu na Vinski gori o živinoreji (Wernig).
 V Zg. Hudinji o svinjereji (Al. Zupanc).
 V nedeljo dne 27. maja: V Smartnem pri Slovenjgradcu o prašičereji in perutninarstvu (Wernig).
 Pri Sv. Lovrencu ob Prožinu o živinoreji (Al. Zupanc).
 V Stopercah o gospodarstvu (J. Zupanc).
 V Ižakovcu v Prekmurju o govejih in svinjskih hlevih (Vojsk).
 V Vaučvasi-Rankovci v Prekmurju o sadjarstvu in živinoreji (Pavlica).
 3. V ponedeljek dne 28. maja: V Krogu-Sv. Bolienk o trtozeji (Fr. Matjašič).

Za naše gospodinje.

Jedilni list na kmetijski svatbi.

Predvsem je treba poudariti, da se naša jeda počasi, ker se med pojedino dosti govori, poje in pije. V navadi so razne pesmi, ki jih mora godec igrati. Glavna pevška točka je o polnoči, ko odloži nevesta venec. Tedaj se »pobira v jabolko«. Med vsi to ceremonijo se nič ne je.

Red »ohceti« pa je na Dolenjskem in skoraj po vsem Kranjskem sledeč:

Nevestini svatje gredo skupaj iz nevestine hiše, ženinovi zopet skupaj. Na vsakem kraju malo jedo. Miža mora biti okrašena. V sredi je velika potica, na vsakem koncu pa manjša. Pred odhodom k poroki se nudi: kuhano vino, potice, mlečen kruh in pecivo (srčki, zvezde, krofi l. dr.). Potem obara s krompirjem in ajdovimi žganci. (Meso poljubno.) Nato je odhod k poroki.

Pri fari se nato dobe svatje v dogovorjeni gostilni, kjer ostanejo le malo časa. Po poroki se odpeljejo svatje na nevestin dom, kjer se začne (proti poldnevju) gostija.

Pri lepo okrašenimi mizi se podajajo jedila v sledečem redu:

1. Juha z rezanci. (Pri vsakem krožniku je kos dobrega kruha.)
2. Govedina, pražen krompir, kiseli ali kuhan hren.
3. Žlikrofi ali culice in ajdov krompir. (Nadev je lahko iz mesa ali iz ocvrtih sladkih drobtin.) Jed ima tudi malo juhe, da ni presuha.
4. Telečja ali svinjska pečenka (pri bogatih tudi oboje), krompirjeva, zelena solata in pesa. (Ponekod tudi še češnje in jabolka.)
5. Pecivo (krofi, flancati, potice, šartiji in slično).
6. Obara (telečja ali od kuretine) z ajdovimi žganci in krompirjem. Nudi se tudi kruh. (Sedaj se prične nekako večerja.)
7. Prekajena (kuhana) svinjina ali klobase in domača salama s hrenom.
8. Gorko potice ali gibanice. Najbolj priljubljena je rozinova.
9. Pečena perutnina s solato, peso, češpji ali jabolki.
10. Zopet razno pecivo.
11. Živca, proti jutru, ko se prične svatje razhajati.
12. Kava, čaj, kuhano vino.

Ce je poroka popoldne, se vzamejo točke od 6. do 12. Torte, kekci in slične stvari na kmetisko ohcet ne spadajo. Čeprav se dekleta, ki so bile v gospodinjski šoli, rade postavljajo s temi jedili.

Važno nalogo ima starešina. Vse jedi namreč deli in razreže on ter mora zlasti pri »tranciranju« perutnino biti mojster.

»Ženski svet«.

Književnost.

Josip Zupanc: Konserviranje sadja in vsakovrstnih povrtnin za domačo uporabo. Ptuj 1913. 94 strani. Cena 15 dinarjev. — Naroča se pri Josipu Zupancu, okrajnemu ekonomu v Ptuj. — Da je knjiga dobra in vsled tega priporočljiva, priča najlepše dejstvo, da je že izšla v 4. tiskanju. Glavni namen knjige je seznaniti sadjarje z različnimi načini konserviranja sadja, kako z majhnimi sredstvi oskrbeti gospodinjstvo s svežimi živili v dobi, ko teh v naravi ni mogoče dobiti. Iz knjige se pouči bralec o sušenju sadja, o njegovem vkuhananju, o prirejanju raznih sadnih pijač, ko tudi o najraznovrstnejšem uporabljanju sadja v gospodinjstvu. Skratka o vsem, kar treba znati dobremu sadjarju in skrbeli gospodinji. Iz knjige smo že ponatisnili kratek odlomek in je zato vsak naš bralec dovoljno poučen o dobri kakovosti knjige.

(Petrovič Peter Ploha.) Vesela vaška igra v treh dejanjih. Ljubljana 1923. Zbirka »Oder« 4. zvezek Založila Tiskovna druga v Ljubljani. Cena s poštnino vred 11 Din 50 p. — Razni gledališki odri po deželi bodo z veseljem sprejeli novo izišlo Petrovičovo dramo »Ploha«, ki se je letos z velikim uspehom vprizorila v ljubljanskem gledališču, pa je pripravna tudi za odre po deželi.

(»Sportni pes.«) Izšla je prva številka »Sportnega psa«, glasila »Kluba ljubiteljev sportnih psov v Ljubljani. — Oprema »Sportnega psa« je sicer skromna, toda lična, njegova vsebina pa bogata, zanimiva in poučna. In mirno tudi lahko rečemo, da jako potrebna. Vsaj je ena glavnih nalog »Sportnega psa«, da pripomore do ocvrtnja naših čistopasemskih vrst in da jih reši pozabljenosti, odnosno propada. Posebno zaslug pa si bo pridobil »Klub ljubiteljev sportnih psov« s tem, da prične voditi rodovno knjigo sportnih psov. Ker se sliši beseda »sportni pes« sila gosposki, bodi povedano, da govorimo o »sportu«, že tedaj, če je v gojitvi psov stremjenje dobiti čistopasemne. — Solidno delo kluba, kaže tudi njegov lep procvit, vsaj ima klub že okroglo 120 članov. Predsednik kluba je dr. Tone Jamar, odborniki pa dr. M. Pirc, pol. nazd. Haber, dr. Lovrenčič, dr. Lokar, živinodržavnik Tepina, Jankovič, Šlajpah, slikar

Zmitik, arhitekt Osolin, trgovec Koutny, trg. Kuštrin in veleposesnik Kosler. — »Sportnega psa« toplo priporočamo in se naroča pri »Klubu ljubiteljev sportnih psov«, Ljubljana Poljanska c. 59.

Obrtnik.

(Industrijsko - obrtna vzorčna izložba v Mariboru, združena z vrtnarsko vinsko, umetniško in gradbeno razstavo od 15. do 26. avgusta 1923.) Izkušnje so dokazale, da so za razvoj in napredek obrta in razstave velikanskega pomena. To so spoznali tudi aglini mariborski obrtniki, ki so doslej privedli že dve obrtni razstavi, ki sta obe krasno uspeli. Ta uspeh jih je napotil, da tudi letos v času od 15. do 26. avgusta prirede večjo razstavo, ki naj seznanja našo javnost z našo industrijo in obrtjo. Dosedanje razstave v Mariboru so bile omejene samo na obrt, letošnja pa je namenjena tudi domači industriji. Razstave se lahko udeleži vsak jugoslovenski obrtnik in industrijalec, koljega podjetje se nahaja v naši državi. Poleg tega bo na razstavi tudi poseben oddelek za vajeniška dela in za take izdelke, ki se doslej pri nas še ne izdelujejo, pa bi se v svoji kakovosti lahko izdelovali. Namen tega oddelka je predvsem seznaniti naše obrtnike in industrijalce na te izdelke, ki jih moramo še uvažati iz inozemstva, dasi bi se lahko z malimi adaptacijami tudi v domačih že obstoječih podjetjih izdelovali. Razstava bo torej vseskozi zanimiva in bo nudila jasno sliko stanja našega obrta in industrije. Zlasti ob naši severni meji. Rok za prijave razstavljalcev je doleten do dne 30. junija. Vsa poasnila daje pisarna razstavnega odbora, Maribor Aleksandrova cesta 22, telefon interurb. šte. 325.

(Potovična vožnja za obiskovalce mariborske industrijske - obrtne izložbe.) Razstavnii odbor je zaprosil pri prometnem ministrtvu za dovoljenje potovične vožnje na vseh železniških progah v naši državi. Vsak obiskovalec razstave dobi na razstavišču posebno izkaznico, na podlagi katere se bo lahko s prej kupljenim listkom za vožnjo iz kraja bivanja v Mariboru brezplačno peljal nazaj. Za zunanje obiskovalce bo preskrbljeno dovolj stanovanj. Priporočamo se, da se korporativni poseti prej prijavijo odboru, da lahko že v naprej priskrbi vse potrebno.

Cement, gips, strešna lepenka, karbolinej, drcocement, vatproof, apno, izolacijsko lepenko, mavčne plošče, pravi Hatschek eternit itd. nudi po tovarniških cenah

MATERIAL družba z o. z. Ljubljana, Miklošičeva cesta 13, Telefon št. 716. Telefon št. 716.

Priznано najboljšie

»pekleske kose« (Höllensens), priporočajo založnik in samoprodaja te znamke za Jugoslavijo, tvrdika F. S. ŠKRABAR, Višnja gura. Predprodajalec ugodne cene!

KMETOVALCI!

Pokladajte živini pristne Lanene tropine

katere vsebujejo trikrat toliko beljakovine in dvakrat toliko maščobe, kakot pšenični otrobi.
Dobite se pri
„Ojarna Medvode“
 Medic, Rakovec & Zankl d. z o. z. v Ljubljani.

Hiša naprodaj

za 25.000 v zelo prijaznem obljubljenem okraju, tik deželne ceste, pet minut od kolodvora na prometnem kraju, najpripravneje za kakoga obrtnika kakor čevljarja, mizarja, krojača ali slično. Vrt nima zraven, pač pa drvarnico in svinjak. Na željo se nedaleč lahko prikupijo rodovitne njive. Oglasiti se je: **Frane Vahčić**, Staravas 45, pošta Videm-Krško.

Brusne kamne za kose

prave italijanske, nepresegljive v dobroti, modro galico, rafijsko lije, morsko travo za modroce v vsaki množini priporoča **SEVER & KOMP.** Ljubljana, Wolfova ul. šte. 12.

Turški Pavliha.

Nesporazumljenje.

Neko noč leži Nasradin-hodža pri ženi v postelji, a ona mu reče:
 »Prosim te, dragi, odmakni se stran! Nasradin-hodža vstane, se obleče, gre z hiše in hodi dva dni. Ko tako potuje, sreča nekega soseda in mu reče:
 »Prosim te, brate, stopi v mojo hišo in prašaj ženo, ali hoče, da se ustavim, ali naj grem še bolj daleč stran.«
 Nasradin-hodža se klanja samo z eno nogo. Nekoč so je Nasradin-hodža umival, kakor zahteva to turška vera, pa mu je zmanjkalo vode za drugo nogo. Ko pride v džamijo, se klanja samo z eno nogo. Tedaj ga prašajo:
 »A zakaj stojiš samo na eni nogi?«
 Nasradin-hodža jim odvrne:
 »Ona druga še ni dobila odpustka!«

Pokora.

Ko se je Nasradin-hodža nekoč umival po predpisih turške vere kraj nekega potoka, mu pade čevljev v vodo. Ko vidi, da odnaša voda njegov čevljev, vzdihne in reče:
 »Odnesi moje grehe, a vrni mi moj čevljev!«

Skrb Nasradin-hodže za vrč.

Kadarkoli je poslal Nasradin-hodža svojega valenca po vodo, vselej ga je popreje

nabil, šele potem mu je dal vrč, naj prinese vode.

Ljudje so se temu čudili in končno ga praša neki prijatelj:
 »Povej mi, hodža, zakaj nabiješ najprej svojega valenca in mu daš šele potem vrč v roke?«
 »Natepem ga zato, da mi ne razbije vrča. Kakšno korist pa imam, če ga nabijem pozneje, kadar je vrč že razbil.«

Nasradin-hodža skrje svoj denar.

Nasradin-hodža si je prihranil nekoliko denarja, a ni vedel, kam naj ga skrje. Izkoplje pred svojo hišo jamo, in položi denar vanjo. Nato gre do vrat, se okrene, pogleda na mesto kamor je zakopal denar in reče:
 »Če si zdaj domišljam, da sem tat in da pridem semkaj, bi takoj videl, kje je denar zakopan, odkopal bi ga in odnesel!«

Nasradin-hodža se prestraši, izkoplje denar in ga zakopa na drugem mestu. Pa se mu zazdi, da ga bo tudi tam vsakdo našel, zopet ga izkoplje in preišči, kaj bi z denarjem.

Končno gre v gozd, odseka dolgo vejo, jo odnese domov, vtakne denar v neko torbo, priveže torbo vrh veje in jo vsadi na nekem griču v zemljo. Ko je vse dovršil, gre nekoliko stran, si ogleduje svoje delo in reče:

»Človek ni tica, ne more zleteti gor in mi odnesti denar!«

Tako se tolaži in gre stran.

A vse to je videl neki lopov in ko odide Nasradin-hodža, sname torbo z denarjem, a on konec veje, kjer je visela popreje torba, namaže s kravjakom. Nato odide.

Čez nekoliko dni je potreboval Nasradin-hodža nekaj denarja, gre na ono mesto, a od čuda okamen, ko vidi, da torbe z denarjem ni več. In namesto svojega prelepega denarja, najde kravjak. Silno se začudi in reče:
 »Na mojo vero! Te dni sem mislil, da človek ni ptica, da bi zletel tja gor in mi ukradel denar, a zdaj, glej, še večje čudo: kako je prišla govedina gor?! Do danes še nisem slišal, da zna govedina na drevo plezati!«

Nasradin-hodža hoče oslopariti sodnika.

Nekoč se je sanjalo Nasradin-hodži nekaj čudnega in se takoj zjutraj odpravi k sodniku. Sodnik ga praša, čemu je prišel in Nasradin-hodža mu odgovori:
 »Nekaj silno čudnega sem sanjal!«
 »Jeli mogoče, jeli mogoče?!« se začudi sodnik. »A kaj je bilo?«
 Nasradin-hodža mu začne pripovedovati:
 »Sanjalo se mi je, da sva menjala naljne hiše, a jaz sem ti dal sto goldinarjev na

vrh. A ker je treba vsake sanje nasprotno tolmačiti, tedaj ostane meni moja, a tibi tvoja hiša, a prosim te, da mi daš sto goldinarjev, ker je to nasprotno od tega, kar je bilo v sanjah.

Za kratek čas.

Znorel je.

Salomon je slišal, da je njegov prijatelj Izak znorel. Takoj odhiti k njemu na dom, da se prepriča, če je vest resnična. Potrka, vrata mu odpre Izakova strežnica in tedaj se vname med njima sledeč pogovor:
 »Kje je Izak?«
 — V kopeli.
 »Torej je v resnici znorel.«

Pivska.

Dva pijanca se kocabata domov. Teško gredo noge in eden vzdihne: »Oh, ko bi bil že doma!« Tedaj mu reče drugi. Tam, preko ulice sta dva izvoščka. Sedl v prvega in popelje te domov. Toda le v prvega, ker mogoče, da je le eden.«

Nežen mož.

Služkinja najde v postelji gospoda steno in jo pokaže gospodu. Ta ji reče nato: »Moja žena tako zelo ljubi živali, dajte jo v njeno posteljo.«

SLAVENSKA BANKA d. d., ZAGREB
Podružnica: LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 24.
 Delniška glavica in rezervne Din 50,000.000. Vloge čez Din 125,000.000.

Podružnice:
 Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Velikovec, Vršac.

Ekspoziture:
 Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka.

Agencije:
 Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije:
 Slovenska banka, Ljubljana, Jugoslovenska industrijska banka d. d. Split, Balkan Bank r. t. Budapest, Vaczi utca 35, Bankhaus Milan Robert Alexander, Wien I. Augustinerstrasse 8.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Zvezna tiskarna in knjigarna
V LJUBLJANI - Wolfova ulica šte. 1.
 Poštni predal 74. :: :: :: :: :: :: Telefon 359.

Izvršuje vsa tiskarska dela po konkurenčnih cenah ter se za cenjena naročila najtopleje priporoča.

Zahtevajte proračun! Točna postrežba!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Ustanovljena 1900 | Delniška glavica in rezervni zakladi cca K 150,000.000* — | Ustanovljena 1900

Čekovni račun št. 10.509. — Brzjavni naslov: Banka, Ljubljana. — Telefon šte. 261 in 413.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle. — Obrestuje vloge najugodneje. — Prodaja srečke razredne loterije.

Podružnice: Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Jadranska banka a. d. Beograd

Dionička glavica: Din 60,000.000. • Rezerva: Din 32,515.000.

Podružnice:

Bled
Cavtat
Celje
Dubrovnik
Ercegnovi

Jelsa
Jesenice
Korčula
Kotor

Kranj
Ljubljana
Maribor
Metković

Prevalje
Sarajevo
Split
Šibenik
Zagreb

— Amerikanski odio. —

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.

FRANK SAKSER STATE BANK, Cortlandt Street 82, New-York City.

Veza za Južnu Ameriku:

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

A. & E. SKABERNÈ LJUBLJANA, Mestni trg št. 10. Manufakturna in modna veletrgovina.

Posebni oddelek za pletenine, trikotaže in perilo.

Opreme za hotele, gostilne, prenočišča, vile, kopališča in sicer vse posteljno perilo kakor rjuhe brez šiva, gradl za žimnice in blazine, nanking za pernice, flanelaste in volnene odeje, dalje šivane odeje iz klota, kretona, volne in svile. Različni beli in barvasti namizni prtji, brisače itd. Velika izbira preprog in zastorov na kose in metre. Vsaokvrstno platneno in volneno tapetniško blago za prevleke divanov, stolov, kočij in omnibusov. Platno za rolete in verande itd. Črno in modno sukno v najnovjših vzorcih za salonske, promenadne in športne obleke, površnike, pelerine in zimske suknje. Različno sukno, volneno in svileni blago za damske obleke v zelo bogati izbiri, dalje perilno blago za bluze, predpasnike in domače obleke. Vsaokvrstni šifoni, batisti in cefirji za spodnje perilo, in sicer od najcenejše do najfinejše vrste. Razna podloga za damske in moške obleke itd. Velika izbira svilenih in volnenih šalov in robcev.

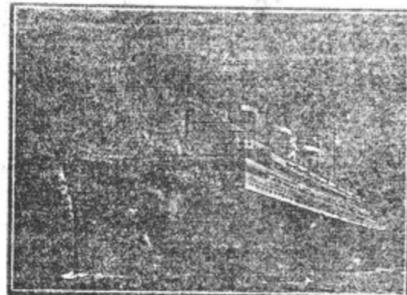
Novosti za pomlad.

Perilo za dame in gospode, izgotovljeno iz najfinejšega šifona, batista in cefirja. Otroško perilo za dečke, deklice in dojenčke. Predpasniki iz kretona in klota, bluze iz svile in etamina. Največja izbira florastih, volnenih in svilenih nogavic, dokolenic in gamaš. Patentne nogavice vseh velikosti, vsakovrstne triko in glace rokavice za dame in gospode, ovrtniki in kravate. Razne majce, sviterji, športno perilo, kopalne obleke itd.

Solidna in točna postrežba.

HOLLAND-AMERIKA LINIJA • Zagreb - Rotterdam - Newyork

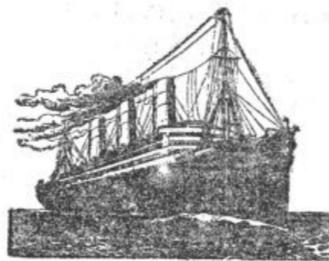
Generalno zastopstvo za Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev
Hrvatska banka za promet s nekretnostmi d. d., Zagreb, Zrinjski trg br. 8.

Odprema potnikov I., II., III. razreda iz Rotterdama za Ameriko in Kanado s ogromnimi, brzovoznimi parobrodi. Pot po morju 6 dni. Najugodnejša in brza vožnja, izvrstna kuhinja. Vsaki teden en parobrod. Kdor ima plačano prevožno karto iz Amerike naj se obrne takoj na nas pisмено ali ustmeno. Informacije in razjasnenja dajemo vsakemu brezplačno, brzo in vsestransko.

„GAZELA-MILO“

je najboljši domači izdelek. Dobi se v vsaki trgovini.

HAMBURG-AMERIKA LINIJA in UNITED AMERICAN LINES INC.

Filijalka

Simon Kmetec, Ljubljana
Kolodvorska ulica št. 26.

Sprejema potnike v južno in severno Ameriko.
Izdaja točna pojasnila in prodaja vozne liste.

Odhod iz Ljubljane vsaki teden.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo, Zagreb

J. G. Drašković

„B“ Cesta pri državnem kolodvoru.

Podružnice:

Beograd, Balkanska ulica 25.

Sušak: Jovo Gj. Ivošević, Karolinska cesta 160.

Split: Ante Buić, Dioklecijanova obala 13.

Gruž: Ivo Lovričević.

Bitolj: Gjorgje J. Dimitrijević & Komp.

Bulevard Kralja Aleksandra 187.

Vel. Bečkerek: Dušan Lj. Mihajlović.

Trg Kralja Petra 4.

Potnike do Hamburga spremlja družbeni uradnik.

Rosija - Fonsier

zavarovalna in pozavarovalna družba v Beogradu.

Osnovni kapital Din 5,000.000.

Ravnateljstvo podružnice za Slovenijo: v Ljubljani, Sodna ul. 2/1.

Družba izvršuje zavarovanja vseh vrst:

1. Zavarovanje proti požaru.	4. Zavarovanje proti vplomu in tatvini.	7. Vse vrste zavarovanj življenja pod najugodnejšimi pogoji.
2. Zavarovanje proti posledicam telesnih nezgod.	5. Zavarovanje vseh transportov.	8. Zavarovanje stekla.
3. Zavarovanje proti škodi in točl.	6. Zavarovanje jamstvene dolžnosti.	

Glavna zastopstva se nahajajo v vseh večjih krajih.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUZNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Šelenburgova ulica šte. 1

(PREJ SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)

KAPITAL in REZERVE Din 17,500.000.—

izvršuje vse bančne posle najtočnejše in najkulantnejše.

Brzojavi: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (menjalnica v Kolodvorski ulici)